The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40. N. Y., USA.
Tālrunis LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

WEDNESDAY, JULY 11, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 54. TREŠDIEN, 1962. GADA 11. JŪLIJĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792

Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. KEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Viņš nesūdzas par vasaras svelmi. J. Liģera uzņ.

NĀKOTNES ATSLĒGA

POLITISKAS DISKUSIJAS JAUNATNES SVĒTKOS.

Ja arī Internacionālais forums programmas ziņā gluži nesaskaņēja ar iepriekš izsludināto — trīs liktenīgu sagadīšanos dēļ, tomēr jāapbrīno rīkotāju improvizācijas veiksme, kas galu galā panāca tīri ierosmēm bagātu pēcpusdienu. Paneļa diskusijā, ko vadīja Austris Klētnieks, piedalījās Stenlijs Gardzinskis (poļu stud. apv.), Ivans Šīrers (ungāru brīvības cīn.), Laslovs Sifters (ASV ungāru apv. centrālās valdes loc.) un Aivars Osis.

Pēc Klētnieka ievada, kurā viņš paskaidroja foruma sasaukšanas iemeslus, katrs paneļa loceklis īsumā deklarēja savu nostāju, tāpat arī to organizāciju uzskatus, kuras tie pārstāv, pēc tam minēdami iemeslus, kāpēc nepieciešama sadarbība Austrumeiropas tautu jaunās paaudzes starpā. Gardzinskis aprādīja, ka, piem., 56,8 proc. no pašreizējiem Polijas iedzīvotājiem ir jaunāki par 29 gadiem. Ungāri pieskārās t. s. „iespaidu sfairu" politikas negatīvām pusēm. Osis uzslavēja līdzšinējo bēgļu propagandas darbu, ko tie, apzinoties vai nē — līdz šim veikuši komūnisma draudu aprādīšanā. Pašreiz gan liekas, ka komūnisti iet neatturami uz priekšu, tomēr jūtama arī jaunu strāvu rašanās, kas situāciju var spēji pagriezt pavisam otrādi. Pašreizējais karš cīnās par laužu prātiem abās pasaules malās. Mūsu defensīvā politika uzturama, tomēr ar to vien nepietiek, mums jāpāriet ofensīvā. Ja pasekojam apstākļiem dzimtenē pašreiz, varam teikt, ka, salīdzinot ar 1940. g., kad paši to pārdzīvojām, komūnisms ir tas pats, viņa mērķi tie paši, metodes tās pašas bet laudis — tie vairs nav tie paši. Tāpēc mums nopietni jāpārvērtē mūsu attiecības pret tautu dzimtenē un visiem spēkiem jācenšas attīstīt programmu, kas palīdzētu tiem atgūt brīvību.

Visi runātāji katrs savos vārdos izteica domu, ka nav pietiekami, ja katra tauta domā tikai par savas tautas atbrīvošanu. Komūnisms ir internacionāls, tikai internacionāla sastāva pretinieks var to pieveikt. Tāpēc arī pacēlusies doma par internacionālas pretkomūnistiskas jaunatnes organizācijas vajadzību. Sarīkojumu beidzot, dažādo tautu dalībnieki nolēma satikties arī turpmāk, lai kopīgiem spēkiem šo domu iedzīvinātu. Dažādās variācijās arī atkārtojās doma, ka velti gaidīt, lai „augsti kungi" un varenas valstis mums palīdzētu. Pirmkārt, tas viņām nav iespējams kaŗa draudu dēļ, otrkārt . . . u. t. t. Bet mūsos pašos gul daudz neizsmeltu rezervju, neskaitāmas iespējamības. Apzināsimies savu spēku!

Interesanta bija jautājumu un atbilžu daļa. Par pirmajiem jautājumiem: Kā vērtējamas pašreizējās komūnisma apkaŗošanas metodes un kāda būtu mūsu nostāja attiecībā uz turienes jaunatnes potenciālu — Gardzinskis atbildēja: laimīgā kārtā, komūnismam Polijā ir iespaidīgs pretinieks: baznīca; kaut gan ar katru gadu, vecajai paaudzei izmirstot un komūnistiem atrodot rafinētākas metodes, situācija pasliktinās. Tāpēc aizvien nepieciešamāka kļūst palīdzība, kas atgādinātu humānitātes, brīvības un demokratijas principus un uzturētu kontaktu starp abām tautas pusēm.

Šīrers atcerējās, ka katru sestdienas rītu Ungārijā 4 stundas no vietas viņam „smadzeņu mazgāšanas kūrēs" iekaltas komūnistu priekšā teiktās gudrības, un ka ar laiku tiešām šis un tas pielipis. Tomēr neviens, kas dzīvo zem komūnisma un spēj domāt, nevar būt īstens komūnists. Mūsu uzdevums būtu panākt, ka turienes t. s. „komūnisti" sāk domāt un sašust par režīma nejēdzībām.

Sifters uzsvēra šīspuses propagandas vajadzību, par piemēru minēdams tuvējo Apspiesto tautu nedēļu. Cik plaši un tālu tā varētu aizskanēt, ja tur ar pilnu sparu piedalītos jaunā paaudze! Tāpat viņš norādīja uz iespējām, ko veŗ vēstuļu rakstīšana tautas pārstāvju nama locekļiem un senātoriem.

Daži citi jautājumi aizkāra vārīgākas vietas, piem., uz jautājumu, kā vērtējama Apvienoto Nāciju, Amerikas Balss un US IA darbība, Šīrers teica: „Neprasiet ungāriem". Jautājumam, kad vecās paaudzes politiķi sāks savā vietā virzīt jaunos, atbilde skanēja: „Kad viņi būs ne tikai „apsēdušies pakaļsēdeklī", bet arī „atstiepuši pēdas". Osis gan piebilda: „Mums nav jāgaida un jācīnās par amatiem, kas patiesībā nepastāv. Nevienam nav mūs jāielūdz vai jāceļ savā vietā. Katram, kas grib strādāt, darba iespējas ir neierobežotas." Jautājums, vai mums jācīnās tikai pret komūnismu, vai pret jebkuŗa veida diktatūru, saņēma izvairīgu atbildi: „Nenoliedzami, ka komūnismu labāk apkaŗo diktatūras nekā demokratijas . . . "

Senlaicīgiem rotājumiem izgreznotā karaļa Artura zāle svētku viesnīcā bija pilna klausītājiem, kas, cerams, aiznesa sev līdz vērā liekamās domas, ka 1) komūnisma iznīcināšanai nepieciešama vienota mūsu puses fronte; 2) vienotu fronti var izveidot vieglāk jaunās paaudzes trimdinieki, kas kaut cik brīvi no robežstrīdu un nākotnes amatu dalīšanas kaislībām un 3) lai šis apvienotais darbs būtu sekmīgs, tas prasa lielu sagatavošanos un nopietnu pieeju. Tomēr jaunā paaudze nedrīkst aizmirst savu pienākumu: viņa glabā visas nākotnes atslēgas.

D. V.

Alžīrijas nākotne svaru kausos

NOPIETNA ŠĶELŠANĀS ALŽĪRIJAS VALDĪBĀ. VICEPREMJERA BEN BELLAS SEKOTĀJU SKAITS PIEAUG. MAROKAS KAŖASPĒKS PĀRIET ALŽĪRIJAS ROBEŽU.

Reti vairāk kā septiņi gadi ilgajā Alžīrijas kaŗā stāvoklis ir bijis nopietnāks kā tagad, brīdī, kad Alžīrija kļuvusi neatkarīga valsts.

Slepenās armijas organizācijas terroristi vēl savu darbību nav pilnīgi pārtraukuši, bet atlikušie fanātiķi par nopietnu draudu Alžīrijas nākotnei nav jāuzskata. Tagad Alžīrijas nākotne atstāta pašu moslēmu ŗokās. Ja pašreizējai situācijai ir kāds sakars ar to, kas gaidāms nākotnē, tad tā Alžīrijai nebūs nekāda gaišā.

Alžīrijas neatkarības sākumam ir gluži tāds pat raksturs, kāds pie galīga chaosa noveda Kongo republiku. Pēdējā nav atkopusies vēl tagad. Nav palīdzējusi nedz Apvienoto Nāciju militārā, nedz saimnieciskā un politiskā iejaukšanās.

Labi informētas aprindas kā Parīzē, tā Vidējo Austrumu valstu galvaspilsētās paskaidro, ka arī Alžīrija būs jāpieskaita to daudzo jauno valstu saimei, kas gan pašaizliedzīgi cīnās par brīvību un neatkarību, bet, reiz šos dārgumus ieguvušas, nezina vairs, ko ar tiem iesākt.

Visus garos gadus, kad Alžīrijas nacionālistu nemiernieki cīnījās pret skaitliski daudz pārākām, kas mēģinās Alžīrijas iekšējās grūtības izmantot savā labā — Nassers politiski un karalis Hassans territoriāli.

Abi vadošie Alžīrijas politiskie cīnītāji sanāca naidā vairāku jautājumu dēļ. Vispirms, ka Ben Kedda, pretēji Ben Bellas iebildumiem, sāka sarunas ar eiropiešu slepeno armijas organizāciju, kas beigās pārtrauca asinsizliešanu Alžīrijas pilsētās un laukos. Otrkārt, abu diplomātu naidam palīdzēja Ben Keddas amnestijas solījums terroristiem, vēlēšanās pēc iespējas cieši sadarboties ar Francijas valdību un beidzot rīkojums no amata atcelt armijas štāba virsniekus.

Vicepremjērs Ben Bella, kas sadarbošanās vietā ar Franciju proponējis tādu ar padomju bloka valstīm un kuŗa pašreizējo taktiku nopietni atbalsta Apvienotās arabu republikas Nassers, Ben Keddas gājienos saredz tieši to, no kā viņam visvairāk baiļu, — ka Ben Kedda varētu tā izravēt savas opozicijas rindas, ka Ben Bellas kreisajiem plāniem vairs nebūtu reālizētāju. Tādēļ arī, pienākot Alžīrijas brīvības stundai, pasaules jaunākās neatkarīgās valsts ministru prezidenta vietnieks neizpildīja vis viņam uzticēto amatu, bet steidzās pa Vidējiem Austrumiem, lasīdams sev piekritējus — ar apskaužamiem panākumiem.

Nedēļas nogalē no Alžīras saņemtās ziņas liecināja, ka ministru prezidentam Ben Keddam nebūs jācīnās tikai ar vienu, bet gan diviem ienaidniekiem.

Kā pilnīgs pārsteigums Alžīrijai nāca negaidītā Marokas iejaukšanās. Maroka gan jau ilgus gadus runā, ka daļa no Alžīrijas — tur, kur atrodas bagātie naftas lauki — pieder viņai. Tagad, izmantojot Alžīrijas vietējo sajukumu, dezertieŗu vienību atbalstīts, Marokas kaŗaspēks jau vairākās vietās pārgājis Alžīrijas robežu. Dezertieŗu atbalstam gan nebūs ilgs mūžs, jo to, ko no Alžīrijas grib Maroka, to tā gribēs, vai nu Alžīrā valdīs Ben Kedda, vai Ben Bella. Citiem vārdiem karalis Hassains II pagaidām grib militāri nostabilizēties.

Pašreiz vēl nepārbaudītas ziņas liecina, ka Alžīrijai arī pārtrūkusi ilgā draudzība ar Tunisiju, kas Alžīrijas brīvības ciņu laikā izrādīja visvislielāko pretimnākšanu un palīdzību, vairākos gadījumos nonākot pat kaŗa priekšā ar Franciju.

Varētu domāt, ka Tunisijas valdība, kas, tāpat kā visa pārējā pasaule, nav nekādā skaidrībā par notikumiem Alžīrijā, ar savu atbalstu nolēmusi nogaidīt. Tā gan oficiāli atzinusi Alžīrijas neatkarību — to, starp citu, pagūdama izdarīt dienās, kad Tunisā mitinājās Alžīrijas pagaidvaldība, bet no tālākiem soļiem atturas. Visvairāk par Tunisijas nostāju uztraucies vicepremjērs Ben Bella, jo tunisieši tikpat kā internējuši tur stacionētos alžīriešu spēkus.

Militārais pārspēks Alžīrijā atrodas Ben Bellas rokās, internējot alžīriešus Tunisijā, pēdējās prezidents Burgiba negrib dot Ben Bellam vēl vairāk karavīru militārai akcijai pret politiski daudz stabilāko Ben Keddu.

Vēl ir izredzes, ka Alžīrija savas iekšējās domstarpības var atrisināt bez pilsoņu kaŗa, bet pašreiz gan pietiktu ar pavisam mazu dzirksteliti, lai sāktos liela uguns.

VERVĒ EKSKURSANTUS

Kā ziņo komūnistiskās propagandas laikraksts Daugava, tā izdevējs Ed. Alainis noorganizējis apm. 40 personu „ekskursiju" uz Latviju no brīvās Vācijas latviešu trimdiniekiem. Šī „ekskursija" uz okupēto Latviju došoties caur Zviedriju, jo krievi savus ekskursantu kuģus uz Vāciju ostām nelaiž, lai to apkalpes locekļi nemeklētu brīvību. Protams, šī „ekskursantu" vervēšana, kas bija pieteikta arī kādā Daugavas numurā, notiek pēc Maskavas gribas. Ed. Alainis ar šo rīcību pilnībā atklāj to, kādēļ viņam pagājušajā gadā, apmeklējot okupēto Latviju, vajadzēja doties arī uz Maskavu un ierasties Kremlī, ko viņš piemin savā rakstā kalendārā.

Mums nav zināms, kādi mūsu trimdinieki uzķērušies uz Ed. Alaiņa propagandas makšķeres un „ekskursijai" pieteikušies. Var pieņemt, ka daļu sastāda tādi, kuŗi meklējuši jau iespējas atgriezties okupētajā Latvijā, bet kuŗus krievu iestādes noraidījušas, atrodot, ka tie viņiem būtu tikai par nastu. Taču var domāt, kā daži šo riskanto soli, spēris dzimtenes ilgu dēļ. To izmanto ienaidnieks, lai trimdas saimē radītu savstarpēju neuzticību, jo ir skaidrs, ka vismaz ļaužu no „ekskursantiem" piespiedīs kalpot savām interesēm, lai neizraisītu piederīgo vajāšanas, kādēļ apzinīgā trimdinieku daļa pēc atgriešanās uz tiem raudzīsies ar neuzticību. To ienaidnieks labi saprot un tādēļ šo Ed. Alaiņa akciju daļēji financē, jo, pēc ziņām, „ekskursijas" cena maksa noteikta tikai 200 marku apmērā.

Ir skaidrs, ka arī šiem „ekskursantiem" piekomandētie speciāli apmācītie pavadoņi rādīs tikai to, kas pakalpo propagandai, ka parādīs tikai speciāli izveidotus paraugkolchozus, bet daudzās nejēdzības pilnībā noslēps, jo krievu komūnistiskā koloniālā vara to prot meistarīgi.

Mēs varam šos Ed. Alaiņa savervētos neapzinīgos trimdiniekus tikai brīdināt no nepārdomātā soļa, lai nesekmētu ienaidnieka jaunizdomāto trimdas saimes graušanas darbu. Arī piederīgiem Latvijā ar to pakalpots netiks, bet tieši otrādi, tie kļūs padoti terroram, lai „ekskursantus" pēc iespiestu kalpot. Ir arī skaidrs, ka iztrūkstošo ceļa samaksas daļu nemaksās Ed. Alainis, bet to darīs mūsu ienaidnieka iestādes, cerot, ka izdotā nauda dos augļus.

J. Ērglis

JAUNI VĀCIJAS AIZSARDZĪBAS PLĀNI

Vācijas aizsardzības ministrija nav jāsteidzina pirms 12 NATO divīziju pilnīgas saformēšanas. Tādēļ pagaidām šī jautājuma izlemšana nav paredzēta.

Vācu militārie speciālisti par šo jautājumu diskutējot, nav vienis prātis par to, vai šīs pusdivīzijas stiprās vienības pakļaut NATO, vai paturēt t. s. territoriālajos spēkos. Šajā sakarā gan jānorāda, ka pēc jaunākajām atziņām moderni apbruņotu un kustīgu brigādi tagad uzskata par visspēcīgāko militāro formāciju, pie kam divas brigā-

(Nobeigums 8. lpp.)

PIEPRASA BRĪVAS VĒLĒŠANAS

Kanadas ministru prezidents Dž. Difenbēkers pirmdien paziņoja, ka ārlietu ministrija sagatavojusi iesniegumu Apvienotām Nācijām, lai padomju okupētās zemēs varētu notikt patiesi brīvas vēlēšanas.

Rīgas pulciņa mazskauti rūpējas, lai neaptrūktu dzeŗamā ūdens. B. Savicka uzņ.

LATVIJA

Nr. 54. TREŠDIEN, 1962. GADA 11. JŪLIJĀ.

Abonešanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.00 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai inicāļiem parakstītajos rakstos izteiktas domas var nesaskanēt redakcijas viedoklim.

Eiropas celtnē jābūt Baltijas tautām

Baltijas valstis un tautu brīvība — šādu tematu bija izvēlējusies Franču - baltiešu komitejas organizācijas grupa ar Latvijas sūtni Francijā Dr. O. Grosvaldu priekšgalā komitejas gadskārtējai sanāksmei ar diskusijām Parīzē.

No Baltijas valstu sūtniem klāt bija Latvijas sūtnis Francijā Dr. O. Grosvalds un Lietuvas sūtnis Lozoraitis no Romas. Dalībnieku saimes vidū bija arī franču ārlietu ministrijas darbinieki, diplomāti, zinātnieki, žurnālisti un daudzi redzami trimdas tautu pārstāvji. No latviešiem sūtniecības padomnieks K. Bērends un Latviešu apvienības Francijā priekšsēdis māc. E. Lappuķe.

Sanāksmē prezidēja bij. ministrs, MRP deputāts M. Šūmans, kas Latvijas sūtniecībai Francijā jau priekškara laikā bija pazīstams ar savu draudzīgo nostāju un atbalstu cīņā par brīvību. Viņš pēc ievada vārdiem lūdza sekretāru de Monforti nolasīt saslimušā Franču - baltiešu komitejas priekšsēža ģen. Ganevala apsveikumu sanāksmes dalībniekiem. Tajā priekšsēdis uzsvēra, ka baltiešu tautu brīvības cīņas ir visas Eiropas brīvības cīņas. Šīs tautas nedrīkst uzskatīt par mirušām: vienīgā baltiešu kļūda ir tā, ka šīm tautām ir balta ādas krāsa, citādi Vakareiropas sirdsapziņa jau tagad būtu iesaistīta aktīvā cīņā par tiesību un brīvības atgūšanu arī Baltijas tautām. „Lai dzīvo Igaunija, Latvija, Lietuva!" Ar šo uzsaukumu ģen. Ganevals, agrākais militārais atašejs Rīgā, nobeidza savu draudzīgo vēstījumu.

Visu franču vārdā dalībniekus sveica senātors M. Žaks Bomels, norādīdams uz apspiesto Baltijas tautu pašreizējo situāciju un uzaicinādams ne tikai par to domāt un šīs tautas atceroties, bet par šo tautu eksistenci un traģisko likteni runāt arvien vairāk un atgādināt visai pasaulei.

Dziļu baltiešu tautu likteņa un to centienu izpratni, kā arī vēlēšanos atbalstīt šīs tautas pastāvības un brīvības atgūšanas cīņā, izrādīja sociālistu deputāts un Rietumeiropas ūnijas prezidents M. Arturs Konte. Savā runā viņš norādīja uz Pad. Savienības vispasaules revolūcijas centieniem, kuŗu īstenošanai pēdējā izlieto visdažādākos līdzekļus. Izvairīdamās no pasaules kaŗa vai arī kāda lokāla kaŗa izraisīšanas ar savu tiešo iejaukšanos, tā sniedz visāda veida atbalstu kustībām, ko paši nosauc par „nacionālām revolūcijām". Tā, piem., Nasera un Fidela Kastro varas nostiprināšanai komūnistu propagandai presē, radio, politiskiem aģentiem un slepeniem ierēdņiem un viņu mērķtiecīgam darbam tiek izdotas milzu summas. Nosodīdama vecās koloniālisma valstis, Pad Savienība savu tautu apspiešanas darbu aiz dzelzs priekškara pastiprina tautu brīvības vārdā. Un miljoniem cilvēku ir spiesti klusēt zem šī smagā jūga. Ko darīt šādas situācijas priekšā? Jāpazīst ienaidnieks un viņa apslēptā ricība jāatklāj.

Runātājs pieminēja grūtības, ar kuŗām saduŗas padomju sistēma agrārā, sociālā un reliģiskā plāksnē, un norādīja uz divi vitālām problēmām, kuŗas Rietumeiropai jāatrisina: jācel Eiropa un jāizveido spēcīgs Atlantijas pakts.

Lai patiesi nodrošinātu Eiropas tautu aizsardzību, Eiropas celšanas darbs jāsāk no pamatiem, tur stingri iebūvējot sešas tautas, tālākos stāvus paredzot arī Anglijai, Skandināvijas un citām tautām. Tai jābūt eiropejiskai celtnei ,tādēļ tās būvē nekādā ziņā nedrīkst aizmirst paredzēt vietu arī Maskavas apspiestajām Baltijas tautām. Tik tad šī būve varēs pastāvēt, ja tai būs likti droši pamati un cieša tautu sadarbība šai kopīgā celtnē nodrošināta.

Atlantijas paktu noslēdza mirklī, kad komūnisms uzbruka Eiropai. Tagad komūnisma briesmas draud visai pasaulei. Lai to neaizmirstam. Mūsu vislielākais vājums ir tas, ka nav pašreiz nevienas, kas varētu atvietot ASV cīņā pret komūnismu. Tādēļ pacietīgā Eiropas organizēšanas darbā jāpanāk, ka Atlantijas paktā ir divi spēcīgas grupas — amerikāņi un eiropieši, kuŗi viens otru atbalsta. Kaut visi Vakareiropas valstu galvas un ASV gados jaunais prezidents to liktu cieši pie sirds;" Ar šādu uzsaukumu Rietumeiropas Ūnijas prezidents nobeidza savu politisko uzrunu.

Baltiešu vārdā Lietuvas sūtnis Lozoraitis klātesošiem pateicās par izrādīto draudzību un apspiesto tautu likteņa izpratni, vēlreiz norādīdams uz Pad. Savienības koloniālisma tieksmēm, lauztajiem līgumiem, brīvības atņemšanu un cilvēka tiesību neatzīšanu, uzaicinādams visus piedalīties ar visiem iespējamiem līdzekļiem Baltijas un citu apspiesto tautu tiesību un brīvības atgūšanā.

Lielais dalībnieku skaits, franču ārlietu ministrijas pārstāvju piedalīšanās un mums veltītie draudzīgie vārdi un kopīgās cīņas izpratne liecināja par šīs sanāksmes lielo nozīmi un tās labo izdošanos. Par to rakstīja arī franču lielākais dienas laikraksts Le Figaro un Combat, atzīmējot it sevišķi faktu, ka Rietumus nav iespējams citādi aizstāvēt, kā ar Eiropas vienības izveidošanu, kuŗā arī Baltijas valstīm būtu ierādīta sava pienācīga vieta.

„L"

Vai Zviedrija izdos Teodora Reitera mirstīgās atliekas Latvijas okupantiem?

SPECIĀLZIŅOJUMS LATVIJAI AMERIKĀ

Nesen Zviedrijas latviešus pārsteidza ziņa, ka Leons Reiters ar Pad. Savienības sūtniecības starpniecību pieprasa izdot tēva mirstīgās atliekas pārvešanai uz dzimteni. Noskaidrojās, ka padomju sūtniecība šo prasību iesniegusi zviedru iestādēm drīz pēc Leona Reitera aizgriešanās.

Mums visiem zināms, ka komūnisti, ja mūžība būtu aizgājis kāds vienkāršs mirstīgais, to necenstos pārvest uz okupēto dzimteni. Šinī gadījumā propagandas nolūkā darīts viss, jo ar to komūnisti grib pierādīt, ka tie spēj panākt savu propagandas mērķu sekmēšanu.

Reitera koristi u. c. rīkojās ātri, lai novērstu komūnistu mērķus. Zviedrijā latviešu trimdiniekiem nav juristu, kuŗiem būtu tiesības uzstāties kā advokātiem. Tāpēc pēc palīdzības griezās pie igauņu advokāta Ervina Panga. Advokāts Pangs Reitera lietas izkārtošanu uzņēmās bez kādas atlīdzības, jo uzskata, ka tā ir visu trimdinieku kopīga lieta. Adv. Pangam izdevās panākt, ka policijas augstākā vadība komūnistu prasību noraidīja.

Nule Reitera mirstīgo atlieku izdošanas jautājums atkal dienas kārtībā. Izrādās, ka dzimtenes okupanti nav apmierinājušies ar Zviedrijas amata personas lēmumu un visā klusībā vēl aktīvāk rīkojušies sava mērķa sasniegšanai.

Ir nedaudzas personas, kuŗām zināms, ka policijas vadība tadag grozījusi savu lēmumu tādā veidā, ka dēļam ir tiesības izprasīt mirušā tēva mirstīgās atliekas resp. Reitera lietā dota policijas piekrišana.

Sarunā ar mūsu līdzstrādnieku advokāts Pangs paskaidro, ka policijas lēmums atrodas viņa rokās. Trīs nedēļu laikā šis lēmums pārsūdzams augstākajā administrātīvajā tiesā (Regerings — rätten). Tas ir veikts. Tuvākus pārsūdzības motivējumus zināmu iemeslu dēļ pagaidām nav iespējams atklātībai darīt zināmus, jo tas var nākt par labu vienīgi mūsu ienaidniekiem — okupantiem.

Administrātīvā tiesa ir augstākā instance ,kas karaļa vārdā izlemj pārsūdzības. Tiesas spriedums nav tik ātri gaidāms, jo prāva dažreiz ieilgst pat līdz 1 gadam.

Reitera koŗa dalībnieki savā laikā daudz ziedoja materiālo līdzekļu iecienītā diriģenta apbedīšanai u. t. t. Teodoru Reiteru guldīja cinka zārkā, jo viņš bija divām personām izteicis vēlēšanos nāves gadījumā viņu nepārpelnot, bet guldīt šķirstā un pārvest uz dzimteni tad, kad Latvija būs brīva. Viena no šīm personām mirusi, bet otrs liecinieks vēl dzīvs un atrodas Zviedrijā.

VAI PADOMJU SAVIENĪBAS ĀRLIETU POLITIKA VAR MAINĪTIES?

David Dalin: „Sowjetische Aussenpolitik nach Stalins Tod," Kiepenheuer & Witch izdevums, 631 l.p., cena — DM. 29,80.

Pazistamais Padomju Savienības jautājumu speciālists apskatāmā grāmatā mēģina noskaidrot cik lielos apmēros Staļina diktatūras mantinieki ir pārņēmuši mirušā diktātora ārlietu politikas principus un taktiku, un par cik tie no tiem distancējušies. Šie jautājumi ir īpaši svarīgi sakarā ar tiem notikumiem, kas norisinājās Maskavā pa XXII partijas kongresa laiku, kas noveda pie Staļina līķa izvākšanas no Ļeņina mauzoleja, Staļina piemineklu graušanas un pilsētu, ielu un laukumu pārvēršanas jaunos vārdos.

Pēc starptautiskās situācijas apskata Staļina laikmeta beigās autors apgaismo Maļenkova - Molotova - Chruščeva laikmeta ārlietu politiku līdz XX komūnistu partijas kongresam 1956. g. februārī un revolūcionāriem notikumiem Ungārijā un Polijā, kā arī Padomju Savienības politiku pret jaunajām (neitrālajām) valstīm. Autors sīki analizē arī Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas attieksmes, atklājot daudzus nezināmus faktus, balstoties uz viņa rīcībā esošiem oficiāliem materiāliem.

Autors par vienu no saviem galvenajiem uzdevumiem uzskata to jautājumu noskaidrošanu, kas saistās ar reālpolitiskām akcijām un tendencēm, kuŗas slēpjas aiz padomju saukļiem un ideoloģijas formulām. Ko nozīmē „miera zona"? Ko padomes saprot ar „attiecību spraiguma mazināšanu"? Kādus mērķus spraudusi „miermīlīgā koeksistence"? Kāda nozīme ir galotņu konferencēm?

Militāros Kremļa draudus un izspiešanas mēģinājumus autors uzlūko par Chruščeva mēģinājumiem kompensēt diplomātiskās neveiksmes. Tas nav bijis spējīgs aizkavēt, lai vecajā kontinentā nerastos atkal īstas Eiropas varas, kā, piemēram, Rietumvācija. Ar neitrālo valstu iesaistīšanu cīņā pret Rietumiem tam nav veicies. Nav bijis iespējams arī noslēpt, ka Padomju bloku satricina iekšējie konflikti un tanī rodas plaisas, neraugoties uz daudzināto sociālistiskās nometnes nesalaužamo vienību un noslēgtību. Dalins nobeidz ar visai optimistisku slēdzienu: „Staļina Krievijas lieluma impērijas ir pārejoša parādība pasaules vēsturē — tām jāaiziet bojā."

Krgs.

Jubileja skaistumkopšanas nozarē

Šinī gadā oficiālu 50 gadu jubileju var svinēt tagad dāmu skaistumkopšanai visnepieciešamākais priekšmets — lūpu zīmulis. Lūpu zīmuļus 1912. gadā pirmo reizi laikrakstos sākusi reklāmēt un laist tirgū kāda Parīzes firma. Pret šo toreizējo jaunumu diezgan asi ir nostājušies vairāki ārsti. Vēl 1925. gadā, piemēram, Anglijā lūpu zīmuļu pirkšanai aptiekās ir bijušas vajadzīgas ārstu receptes. Pēc statistiķu aprēķiniem dāmas par visdažādāko krāsu un kvalitātes lūpu zīmuļiem visā pasaulē tagad izdod miljardu vērtības, kaut gan ar normāla lieluma lūpu zīmuli varot nokrāsot apmēram 20 kvadrātmetrus lūpu . . .

NEKĀDAS STARPĪBAS

Komūnisma propagandas lekšīras jūnija mēneša izdevumā (Padomju dzīve šodien) daudzu pašslavinātāju un uzlielītu rakstu starpā arī kāds par fašisma seju, tās briesmīgajiem vaibstiem. Tajā arī norādīts, ka no 18 miljoniem koncentrācijas nometnēs turētiem ieslodzītiem 11 miljoni nonāvēti. Civilizētā pasaule nekad nav atzinusi (un to arī nekad nedarīs!) masveidīgo iznīcināšanu, metodes un paņēmienus, kādus nacisti lietoja savu upuŗu nogalināšanai. Pēc daudziem atklātiem materiāliem zināms, ka **nāvtu mērķis bijis** uzkundzēt visai pasaulei savu varu, šī mērķa sasniegšanai lietojot līdzekļus, kas savā nežēlībā un zvēriskumā viens par otru briesmīgāki. Padomju propagandas izdevums savu rakstu papildina ar nacistu pastrādāto noziegumu attēliem, piebilstot, ka šīs šausmas nekad nav aizmirstamas. Neviens brīvību un neatkarību alcējs radījums nespēj būt vienaldzīgs šo ainu vērošanā. Neviens arī nespēs noliegt, ka nacionālsociālistiskai Vācijai būtu jānes atbildībā par pastrādātiem noziegumiem visas cilvēces priekšā Tomēr, lai varētu kliegt un šausmināties par nacistu necilvēcībām, no kuŗām smagi cieta arī Baltijas tautas, tad krievu komūnistiem vispirms pašiem jāaiztaisa sava mute un jānostājas spoguļa priekšā, lai visā kailumā ieraudzītu savu seju, kas ne par matu nav atšķirīga no tās, kas piemita hitleriskai Vācijai. Mērķis viens un tas pats: uzkundzēties visai brīvai pasaulei ar savām sātana un nebrīvības mācībām, ar komūnismu tā visbriesmīgākā izskatā. Vai šo nolūku komūnisti nesludina arī šodien? Viņi taču neatlaidīgi darbojas, lai viņu mācību pārņemtu visas tautas pasaulē. Un daudziem atklātiem materiāliem zināms, ka **metodes, kā to panākt** — vai tur kāda atšķirība starp tām, ko lieto viņi un ar kādām operēja nacisti? Upuŗu skaitu komūnisti jau sen pārsniegušī! Komūnistiskās Krievijas pastāvēšanas laikā ap 40 miljonu cilvēku nogalināti veidiem un paņēmieniem, kas savā nežēlībā pārsniedz viduslaiku inkvizīcijas metodes. Arī šie miljoni aizgāja bojā bez vainas — vienīgi uz aizdomu pamata vai par to, ka tie mīlējuši savu brīvību. Vai kāds vēl šodien var attaisnot miljoniem komūnisma vārdā un uzdevumā nobadināto ukrainu? Vai ieslodzīto nometnes Krievijas ziemeļos neliecina to pašu, ko nacistu gāzu kameras? Vienīgi paši komūnisti spējīgi apgalvot, ka šais nometnēs neviena ieslodzītā vairs nav un ka tās likvidētas. Īstenība ir pavisam pretēja. Šāvieni pakausī vēl šodien atskan padomju ieslodzījumu vietās. Vaidi un vaimanas vēl šodien laužas ārā no mokucellēm, kur ieslodzītiem mauc nagus un tos dursta adatām.

Inkvizīcijas metodes kļuvušas rafinētākas. Bet tādas joprojām pastāv un tiek pielietotas valsti un iekārtā, kas ar žultainu naidu nolād fašistus, bet negrib dzirdēt un atklāt to, kas vēl šobrīd notiek pašu mājās. Morāli **citiem drīkst sludināt** tas, kam pašam tāda ir vai arī tā labāka par to, **kas piemīt** pretiniekam. **Komūnistiem tāda nav un nekad nav bijusi.** Viņi, līdzīgi nacistiem un citiem totālitārisma ideologiem, sava iecerētā mērķa sasniegšanai iet pāri nevainīgu upuŗu kaudzēm, atzistot visu to par pareizu un attaisnojamu, kas kalpo viņu interesēm. Komūnisma „spožās" augšupejas pamatos gulst tās pašas zvērības, uz kādām balstījās nacisti. Jānožēlo, ka anglo - saksu zemes tagad tik spēcīgi baro ar viru, kas piesātināta meliem un viltību, ko bez mitas pauž krievu propagandas izdevumi kultūrālās tuvināšanās ietvaros.

P. Grods

Sandra Lazdiņa

JĀŅU VAKARS PIE MEKSIKAS LĪČA

Ir divdesmittrešais jūnijs. Dienvidus zemes saule stāvus ģāž zemē uguns strūklas. Ne vēsmas, ne veldzes. Viss nekustīgs un sauss. Tik cilvēka āda nemitīgi rasina ūdeni, sālītu ūdeni. Tā vienīgā nav sausa.

Ieva, paslēpusies savas istabas ēnā no briesmīgā liesmu metēja pie debesīm, garā klīst tālus ceļus.

Jūnijs! Kas par mēnesi! Nav otra tāda mēneša visā gadā, kas būtu tā pārpildīts ievērojamām atmiņām kā šis.

Prātam aizcērtas ciet kāds vāks, un Ieva nejūt vairs lipīgo ādu, uz kuŗas nežēlīgā debesu ripa izspiež sālīto ķermeņa sulu. Acis Ievai sašaurinās. Tās neredz vairs bezveldzīgo, svešo dabu sev apkārt.

Ieva aizstaigā uz mājām jūnija mēnesī. Nē, viņa neštaigā, viņa aizlido ātrāk par skaņu, ātrāk pat par visstraujāko dzetu, tik ātri kā pasaules telpas raķete, jo Ieva vienā sekundē ir tur — savās mājās Rīgā. Jūnija mēnesī.

14. jūnijs. Ilgus gadus no savas dzīves Ieva jau bija nodzīvojusi, un 14. jūnijs nebija nekas, bet pēkšņi šī diena kļūst par vienu no visievērojamākām latviešu tautas vēsturē. Tā, piesātināta šausmām: asarām, sāpēm, neizmērojamām ciešanām un pašu nāvi, nu asinīm ierakstīta vēstures lapās.

Šo dienu Ieva pati pieredzēja. Viņa rītā pēc baismīgas nakts turēja rokās tikko pasaulē nākušu dēlu un bālām lūpām ķuksēja lūgšanu par citiem mazuļiem un mātēm, kam nežēlīgā vara bija nospriedusi moku ceļu.

Vai šie lopu vagoni netusnīs savu tumši dobjo un šaušalīgo „žviku, žvaku . . . " uz atmiņu sliedēm katra latvieša sirdī visu mūžu? Vai tur iesprostotie neapsūdzēs un nebūs liecinieki arī papīra lapās vēstures grāmatās?

17. jūnijs. Tā — Ievas un Juŗa pirmdzimtā dēla dzimšanas diena. Viesi salūgti no tuvienes un tālienes. Tiek cepts un vārīts augu dienu un dārza krūmos sakārti krāsaini lukturīši. Sveces vakara tumsā kā jāņtārpiņi spīguļos dārzā pa malu malām. Ieva un Juris grib svinēt sava dēla dzimšanas dienu.

Bet iestādē ierēdņi, satraukti un bāli skrien cits pie cita un iečukst ausī baigo vēsti: krievu tanki pārripojuši pār Latvijas robežu. Ap pusdienas laiku tie būs Rīgā.

Juris un Ieva, kājām tikko klausot, pēc darba steidzas uz mājām, gaŗām kādai kaulainai, vecai sievai Daugavmalā, kas ar sarkanu lupatu kārts galā dodas apsveikt iebrucējus un latvju tautas slepkavas. Gaŗām prefektūrai, kur neliels sarkano pagrīdnieku bars met akmeņus uz latviešu kārtības sargiem. Šur tur skan šāvieni.

Juris un Ieva steidzas uz mājām. Nevis svinēt dēlam dzimšanas dienu, bet — raudāt Latvijas bēŗu dienā.

Vai šo dienu jebkad varēs aizmirst latvietis, arī tas, kas nekad neatvērs vēstures grāmatu, lai neģēlīgo notikumu izlasītu melnu uz balta? Vai šo dienu jebkad aizmirsīs Ieva un Juris?

22. jūnijs. Zāļu vakars. Ieva vēl meitene, tek mātei pie rokas pa Daugavmalas tirgus burzmu. Viss tirgus kā koši krāsaina bukete, jo malu maliņās salikti ziedi, sārti, balti un raibi groziņi un Jāņu cepures, citas kā augstas turzas, citas kā karaļu kroņi. Un malu malās zaļo Jāņu zāles, bērzu meijas un kalmes. Jauni puiši un meitas vicina reibīgi smaržīgās zāles, un Ievai sirds krūtīs dauzās kā kalmes jāņzāļu kaujā.

Aizgāja bērnība, pazuda Daugavmalas tirgus, bet neaizmirstams atmiņā dzīvo Zāļu vakars un kalmju kauja. Vai šī mazā, gaišā atmiņa dzīvo tikai Ievas prātā? Vai tā tikai viņas personīga, niecīga un nenozīmīga atmiņa? Ak, nē. Arī to nevarēs aizmirst. Daugavmalas tirgus Rīgā un Zāļu vakara kalmju kauja ierakstīta Rīgas vēstures lapās.

Bet kas šodienas atmiņās ir vairs Zāļu vakars Daugavmalā! Tas pazib un ir jau projām. Atmiņas kā ērces kožas citos 22. jūnija notikumos, daudz lielākos un svarīgākos. Pienāca gads, kad Zāļu vakaŗā kalmju un jāņzāļu kaujas vietā sākās cita kauja. Kaŗš, īsts un briesmīgs kaŗš bija sācies tai dienā un raibo, krāsaino Jāņu groziņu vietā Ieva acu priekšā redz bālas mirstošu cilvēku sejas.

23. jūnijs. Jāņu vakars. Vai Jāņu atmiņā nesaskrien kopā četri gadu tūkstoši ar visu, kas jebkad latvietim piederējis, ko latvietis domājis, jutis un darījis? Vai visu Jāņu atmiņu neizteic divi balsieni: „lī - go"? Vai ir iespējams kādam cittautietim izskaidrot, ka šiem diviem balsieniem piemīt maģiska vara, ka, tos dzirdot, savā melodijā izlocītus, ikkatra latvieša sirds top silta?

Ieva sēž Teksasā un, izgājusi caur visām jūnija atmiņām, papņem rokās Kanadas LA. Azīve pilna sludinājumiem: „Tradicionālais Jāņu sarīkojums Saulainē ar uzvedumu Saules gredzens, Sapņu zemes upes līcī — Jāņi latviešu sētā, Sidrabenē — Viestura Jāņu nakts Tērvetē, Apvienotie līgo svētki Ontario ezera krastā.

Ak Kungs! nopūšas Ieva. Taču ir vēl kaut kur pasaulē latvieši, ir Jāņi un Jāņu vakari, kur līgos! Viņa gan zināja, ka te, kaut kur pie Meksikas lielā līča dzīvo kāds latviešu Jānis un vēl kāda latviešu ģimene. Bet tie ar saviem jauniešiem mājās saruna jas angļu mēlē un saietas tikai ar citām, svešām tautībām. Tie ir aizmirsuši savu tautību un aizmirsuši Jāņus. Kas viņiem tādi Jāņi! Kāds gan labums no tiem? „Līgo" ir tikai divi balsieni, kas sastāv no četriem burtiem, un vairāk nekas. Lūk, kur skaista dziesma: „The yellow rose of Texas"! Kas tur latviešiem tāda muldēšana par papardes ziedu! Vai kāds ir redzējis papardes ziedu? Vai kāds zina, kāds tas izskatās? Bet roze ir roze. To katrs ir redzējis un zina, cik tā skaista. Un dzeltena roze ir īpaši skaista . . .

„Juri, vai tā rēs pavadīsim Jāņu vakaru? Katrs savās domās, vientuļi?" Ieva uzrunā vīru.

„Ko tu gribi darīt, Iev'? Līgošanu mēs nedzirdēsim tā kā tā."

„Zini ko? Piezvanīsim uz Toronto mūsu draugiem."

„Hm! Tas maksās dārgi."

„Nu, cik tad? Ja mēs dzīvotu kaut kur citur, starp latviešiem, un piedalītos Jāņu svinēšanā, tad maksātu vēl vairāk. Tas tomēr būtu tik jauki un kaut kas no Jāņiem, ja mēs piezvanītu un pateiktu: „Priecīgus Jāņus!"

Ieva ar Juri nu nepacietīgi un satraukti gaida vakaru, kad varēs draugam Jānim Kanadā pateikt: „Priecīgus Jāņus!"

Pienāk vakars un tālsaruna, bet drauga Jāņa nav mājās.

„Tak laikam visi latvieši tur aizgājuši uz kādu Jāņu sarīkojumu vai nu Saulainē vai Sidrabenē, upes līcī vai pie ezera. Jā, nu ko tad darīsim, Juri?" Ievai jau asaras žņaudz kaklu. Liekas, ka ar neizdevušos tālsarunu visi Jāņu prieki izputināti.

„Aizbrauksim uz jūrmalu, Juri!"

„Nu tu taču zini, Iev', ka visa līča krastmala apklāta ar netīro jūŗas zāļu putru, ko pagājušā rudens orkāns Karla atrāvis no jūŗas un nu lēveņiem vien skalo malā. Tu tad zini ,kā tā smird pa visu jūrmalu. Tu zini, ka tur sestdienas vakaros amerikāņi, meksikāņi un melnie plēš džesus un rokenrōlus. Vai tu to gribi dzirdēt līgo dziesmu vietā?"

„Tev taisnība, Juri. Nav vērts braukt. Taŗ padarīs sirdi vēl sērīgāku."

Ieva atkal izklāj sev priekšā Toronto avīzi un ilgi lasa visus sludinājumus par Jāņu sarīkojumiem.

Jūs, laimīgie, tālajā Kanadā! Vai kopīgā latviešu saimē jums svešatnes grūtuma ceļi nav vieglāk staigājami?

Tā pagāja atkal viens vientulīgs Jāņu vakars pie Meksikas līča un atmiņu grāmatā par jūniju ierakstījās kāda skumja lapas puse.

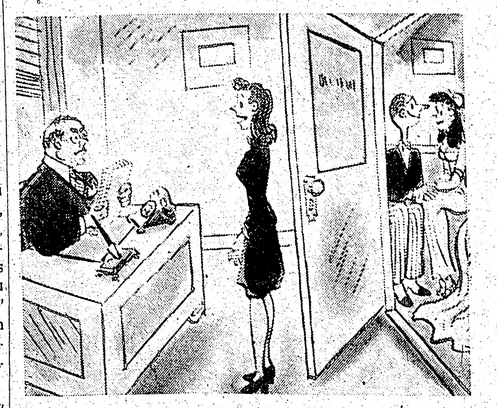

Sekretāre šefam: „Lūdzu neuztraucaties — Jāņkalniņa kungs, ko jūs piektdien atlaidāt, svētdien salaulājās ar jūsu meitu."

MŪZIKAS PASAULĒ P

Maskavas Čaikovska konkursa laureātu angli Džonu Ogdonu Londona sagaidīja nevērīgi un auksti, — jeb, labāk sakot, nemaz neievēroja viņa atgriešanos no Maskavas triumfa. Šo nepelnīto vienaldzību izpirka festivāla pilsēta Edinburga, kur Dž. Ogdons deva koncertu, veltītu savam mīļajam Listam un Sostakovičam. Koncertā valdīja svētku atmosfaira: pārpildīts nams, sevišķi daudz jaunatnes, jūsmīgas, Britanijā neparastas ovācijas saņēma un pavadīja mākslinieku! . . .

Dž. Ogdons nav Edinburgai svešs, jo viņš atskaņoja Listu jau pag. gada festivālā. Toreiz ne visai laimīga bija, pēc manām domām, kompoziciju izvēle: acīm redzot, Dž. Ogdons bija centies piemēroties britu publikas gaumei, kuŗa aplaudē galvenokārt par „presto - prestissimo" un forte - fortissimo, t. i. tehnikas spožumu un baidās no lirisma un emocijām. Pagājušā gadā, klausoties Dž. Ogdona mirdzošajās skaņu kaskādēs, brīžiem uzmācās it kā šaubas: vai zem apskaužami krāšņās pianista tehnikas slēpjas arī iejušanās spēja komponista dvēselē, viņa mākslas dziļākajā būtībā? Šīs šaubas izgaisa nesen dzirdētajā koncertā, kas tiešām bija pati pilnība. Ogdons spēlēja to pašu Lista koncertu klavierēm (Nr. 1), par kuŗu viņš sp ņēma augstāko balvu Maskavā.

Lists radīja šo savu kompozīciju 1849. gadā, un tā piedzīvoja savu pirmatskaņojumu dažus gadus vēlāk Veimarā — ar Berliozu pie diriģenta pults un pašu Listu kā pianistu. Ir savā ziņā slikti, ja spoži virtuozi nodarbojas arī ar komponēšanu, kā tas bija ar Listu, Rachmaninovu u. c.: savās kompozicijās viņi uzstāda pārāk augstas prasības izpildītājam — tehniskā ziņā. Bet Ogdonam nav jābaidās no tehnikas grūtībām. Tā arī šo Lista koncertu Ogdons atskaņoja ar tik apžilbinošu techniku, ka grib bētos to saukt par fantastisku: technikā Ogdonam vairs nav nekādu problēmu, un viņš veic tās it kā rotaļājoties. Minētais Lista klavieru koncerts ir asiem kontrastiem bagāta mūzika, kuŗā apvienots drāmatisks spēks — un maigs lirisms „Adagio" daļā. Sos kontrastus jaunais pianists izcēla visā pilnībā: dina

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU Z

NEDARBU GRĀMATA.

18. turpinājums.

Ka tumsā lopi iespētu izskatīties b pie lielās cūcenes un „suvēn'm" pa staļļa Ellīgi! patiešībā jau cūcenei, „suven" mi

„Visi bi lieguš".

Tēvs īpaši vēl izstāstīja baigu biedpats atradis kaimiņu mīlīgo vecmāmiņu sītu, ū! ģimja nemazam vairs, taču vēl dilbs ke lupats," gārgusi vēl. „Nomiruse ārsts." Uradņikam nevarējis vien beigt mus rādīt.

Vai neskaitāmi lauzumi. Plēsīgi zvēri izkroplot tik šausmīgi kā memmjlops cū

Jauni mazi sivēni turpretī glīti ir mi nu tādu, kuŗam pupa pietrūcis — tēva guldījuši gultas kājgalī, „biš i gaužam g tīkai bez cūcenes tā neaudzis. Kad vēlā citiem „suven'm" — tad tik redzējuši; spurains, strups; villa gaisā kā tedī lāciti plēsuši. Žēlastības pie „riktig'm cūk'm" Rādīja aploka vārtus. Lielā cūcene rēco sētu „a puārn", kamēr sivēni dīca un t stalli.

★

„Kaltika" — nule domāju, ko varētu zilbes. Tēvam netiku vaicājis. Savādi! pats nekad. Jēgu tādā sakaltā blīvē grūt bolisku „ieiru", jā! „kalteniša" ir stampa kungu pīpe. Būtu tur meteors kritis? I pasaules nabu — omfalī — viežu. Pa teiktu: „Iemelsis, iemājnieks!" (Sk.: Muc I, 520.). „Kalte" gan Milenbacha apraks sandige Stelle in bodenlosen Seen," turpr

tautām

...tuācijas ...aidnieks ...jāatklāj. ...grūtības, ...mju sis ...ēliģiskā divi vi... ...as Rie... ...āce] Ei... ...s Ahlan... ...u Eiro... Eiropas ...o pama... ...ot sešas ...paredzot ...as un ci... ...iropejis... ...s nekādi ...paredzēt ...iestajām ...d šī bū... būs lik... ...sa tautu ...eltnē no... ...dza mir... ...ruka Ei... ...na bries... ...i. Lai to ...slielākais ...šreiz ne... ...tot ASV ...tādēj pa... ...nizēšanas ...tlantijas ...rupas — ...ši, kuri ...taut visi ...

...ēs nevie... ...v un ka ir pavi... ...kausi vēl ieslodzī... ...vaimanas ...no moku ...em mauc ...tatām. ...kļuvušas ...joprojām ...tas valsti ...tainu nai... ...t negrib ...as vēl šo... ...s. Morāli ...t, vienīgi ...ir vai arī ...iemīt pre... ...m tāda ...usi. Viņi, ...em totāli... ...a iecerētā ...pāri ne... ...n, atzīstot ...attaisno... ...interesēm. ...ugšupejas ...s zvērības, ...ācisti. Jā... ...šu zemes ...ar vīru, ...un viltī... ...už krievu ...kultūrālās

Grods

Vakareiropas valstu galvas un ASV gados jaunais prezidents to liktu cieši pie sirds;" Ar šādu uzsaukumu Rietumeiropas Ūnijas prezidents nobeidza savu politisko uzrunu.

Baltiešu vārdā Lietuvas sūtnis Lozoraitis klātesošiem pateicās par izrādīto draudzību un apspiesto tautu likteņa izpratni, vēlreiz norādidams uz Pad. Savienības koloniālisma tieksmēm, lauztajiem līgumiem, brīvības atņemšanu un cilvēka tiesību neatzīšanu, uzaicinādams visus piedalīties ar visiem iespējamiem līdzekļiem Baltijas un citu apspiesto tautu tiesību un brīvības atgūšanā.

Lielais dalībnieku skaits, franču ārlietu ministrijas pārstāvju piedalīšanās un mums veltītie draudzīgie vārdi un kopīgās cīņas izpratne liecināja par šīs sanāksmes lielo nozīmi un tās labo izdošanos. Par to rakstīja arī franču lielākais dienas laikraksts Le Figaro un Combat, atzīmējot it sevišķi faktu, ka Rietumus nav iespējams citādi aizstāvēt, kā ar Eiropas vienības izveidošanu, kuŗā arī Baltijas valstīm būtu ierādīta sava pienācīga vieta.

„L"

OKUPANTU TIKUMI VEIKALOS

Ka slikta preču pārdošana, to Ciņa atklāj 12. jūnija rakstā. Lūk, Mārsnēnos Raunas patērētāju biedrības 12. veikalā nevarot dabūt nopirkt sērkociņus, siļķes, makaronus, baltos diegus, parastos zīmuļus, burtnīcas, lētus papirosus, kaut noliktavās šīs preces esot. Cilvēki sarūgtināti un tukšām rokām atgriežoties mājā pēc gara ceļa mērošanas. Tā tas esot arī Jaunraunā un Leimaņos. Daudzi veikali esot tādā stāvoklī, ka liecinot par necieņu pret cilvēkiem. Vecpiebalgā veikalā svaigu maizi pārdodot tikai tad, kad visa vecā pārdota. Lauku veikalos nesot pienācīgi noorganizēta kartupeļu un citu produktu iepirkšana un arī no tā ciešot patērētāji. Cēsinieki nevarot būt mierā ar rajona patērētāju biedrību sagādes kantora direktora Cepļa darbību, jo visur preču sagādē kūtrība. Tālāk rakstā norādīts, ka veikalos esot veiklu „pirkstu meistari", kuŗi, pircējiem acīs skatīdamies, tos apkrāpjot ar svaru vai cenu nelikumīgu paliekinājumu. Priekuļos pārdodot dažādas maizes šķirnes, kuŗu klaipi vieglāki par vajadzīgo svaru. Ierīkos veikalvedis Šneiders miltus un putraimus lielākos daudzumos izpārdevis saviem tuvākajiem paziņām, kas tos izlietojuši lopbarībai.

Šis Ciņas raksts papildina neskaitāmos citus trūkuma rakstus. Krievu komūnistu ceļš uz nesasniedzamo mirāžu ir pārāk baigs.

...ņu sariko... vai Sidra... ezera. Jā, ...uri?" Ievai ...iu. Liekas, ...sarunu visi ...rmalu, Ju... ...v', ka visa ...ar netīro ...pagājušā ...atrāvis no ...vien skalo ...tā smird ...ni, ka tur ...amerikāņi, ...lēš Džesus

un rokenrōlus. Vai tu to gribi dzirdēt līgo dziesmu vietā?"

„Tev taisnība, Juri. Nav vērts braukt. Tas padarīs sirdi vēl sērīgāku."

Ieva atkal izklāj sev priekšā Toronto avīzi un ilgi lasa visus sludinājumus par Jāņu sarīkojumiem.

Jūs, laimīgie, tālajā Kanadā! Vai kopīgā latviešu saimē jums svešatnes grūtuma ceļi nav vieglāk staigājami?

Tā pagāja atkal viens vientuļīgs Jāņu vakars pie Meksikas līča un atmiņu grāmatā par jūniju ierakstījās kāda skumja lapas puse.

„Lūdzu neuztraucaties — Jāņkalniņa kungs, atlaidāt, svētdien salaulājās ar jūsu meitu."

Gara KULTŪRAI

MŪZIKAS PASAULĒ IR RADIES JAUNS, IZCILS PIANISTS

Maskavas Čaikovska konkursa laureātu angli Džonu Ogdonu Londona sagaidīja nevērīgi un auksti, — jeb, labāk sakot, ņemaz neievēroja viņa atgriešanos no Maskavas triumfa. Šo nepelnīto vienaldzību izpirka festivāla pilsēta Edinburga, kur Dž. Ogdons deva koncertu, veltītu savam mīļajam Listam un Šostakovičam. Koncertā valdīja svētku atmosfaira: pārpildīts nams, sevišķi daudz jaunatnes, jūsmīgas, Britanijā neparastas ovācijas saņēma un pavadīja mākslinieku! . . .

Dž. Ogdons nav Edinburgai svešs, jo viņš atskaņoja Listu jau pag. gada festivālā. Toreiz ne visai laimīga bija, pēc manām domām, kompoziciju izvēle: acīm redzot, Dž. Ogdons bija centies piemēroties britu publikas gaumei, kuŗa aplaudē galvenokārt par „presto - prestissimo" un forte - fortissimo, t. i. technikas spožumu un baidās no lirisma un emocijām. Pagājušā gadā, klausoties Dž. Ogdona mirdzošajās skaņu kaskādēs, brīžiem uzmācās it kā šaubas: vai zem apskaužami krāšņās pianista technikas slēpjas arī iejušanās spēja komponista dvēselē, viņa mākslas dziļākajā būtībā? Šīs šaubas izgaisa nesen dzirdētajā koncertā, kas tiešām bija pati pilnība. Ogdons spēlēja to pašu Lista koncertu klavierēm (Nr. 1), par kuŗu viņš saņēma augstāko balvu Maskavā.

Lists radīja šo savu kompoziciju 1849. gadā, un tā piedzīvoja savu pirmatskaņojumu dažus gadus vēlāk Veimarā — ar Berliozu pie diriģenta pults un pašu Listu kā pianistu. Ir savā ziņā slikti, ja spoži virtuozi nodarbojas arī ar komponēšanu, kā tas bija ar Listu, Rachmaņinovu u. c.: savās kompozicijās viņi uzstāda pārāk augstas prasības izpildītājam — techniskā ziņā. Bet Ogdonam nav jābaidās no technikas grūtībām. Tā arī šo Lista koncertu Ogdons atskaņoja ar tik apžilbinošu techniku, ka gribētos to saukt par fantastisku: technikā Ogdonam vairs nav nekādu problēmu, un viņš velc tās it kā rotaļājoties. Mīnētais Lista klavieru koncerts ir asiem kontrastiem bagāta mūzika, kuŗā apvienots dramatisks spēks — un maigs lirisms „Adagio" daļā. Šos kontrastus jaunais pianists izcēla visā pilnībā: dinamisks spēks, mirdzoši prestissimo — un visliegākais pianissimo jau minētajā Adagio daļā! Tik apbrīnojami maigu — un reizē dzidru pianissimo nākas reti sastapt pat starp visslavenākiem pianistiem. — Ogdons atskaņoja arī Šostakoviča klavieru koncertu Nr. 2. Tā ir, pēc manām domām, vistikamākā no Šostakoviča līdz šim dzirdētajām kompozicijām: bez Šostakoviča parastā skaļuma, — liriska, vienkārša, nepretencioza savā stilā. Ogdons pilnā mērā izsmēla tās emocionālo saturu.

Ieteiktu ikvienam izmantot izdevību — noklausīties Džonu Ogdonu.

Padomju žurnālā „Ogoņok" redzami vairāki attēli — sakarā ar Dž. Ogdona piedalīšanos Čaikovska konkursā Maskavā. Viens no tiem rāda Ogdonu, spēlējot uz Čaikovska klavierēm šī kompozista piemiņai veltītā mūzeja Kļinā (netālu no Maskavas), tam apkārt godbijīgi nostājušies pārējie konkursa dalībnieki. Kādā citā attēla Chruščevs un citi Kremļa „varenie" jūsmīgi aplaudē konkursa noslēguma koncertā.

Pagājušā gadā Maskavas Čaikovska konkursā uzvarēja amerikānis Klaiberns, izpelnoties vētrainas ovācijas. Šī uzvara ir paskīrusi līdz tam maz pazīstamajam pianistam ceļu uz slavu: šovasar Klaiberns uzstājas Lucernas un Montrē festivālos. Arī Ogdons agrāk spēlējis pustukšās zālēs. Tātad mūsu laikos ceļš uz slavu . . . ved caur Maskavu?! Tas ir tiešām bēdīgi . . .

Austra Augenberga

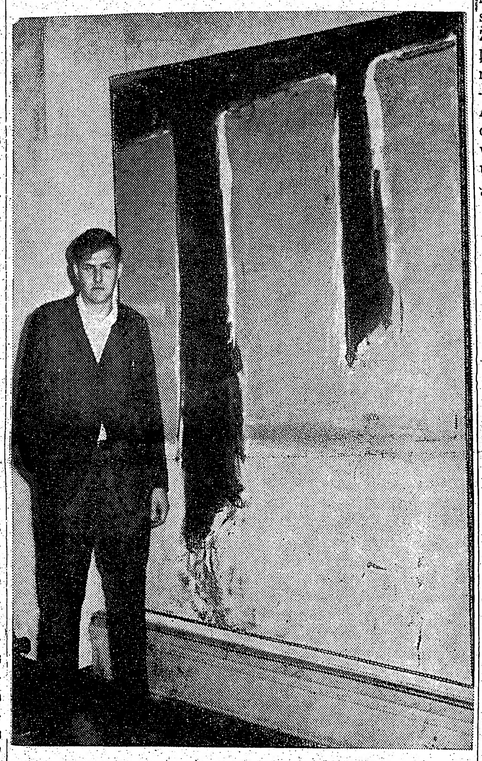

Edvins Strautmanis pie savas abstraktās gleznas jauno mākslinieku izstādē Čikagā.

Edvarts Tūters

VIENS AR SEVI

Gaisā bieza migla.
Sveša nora apkārt.
Neredz putna žigla.
Nav kur sapņus pakārt . . .

Nemiers sirdi rejas
Tā kā suns pret tumsu.
Nav ne draugu sejas, —
Viens ar sevi skumstu.

Ir kā akmens norā —
Viens ar sevi esmu;
Kā var mīlēt, norāt —
Pats tik savu dvesmu?

— Kad reiz migla beigsies —
Kad kāps saule kalnā?
Prieks uz sirdi steigsies, —
Stāsies skumju salna? —

— — — — — — — —

. . . Neredz putna žigla.
Nav kur sapņus pakārt . . .
Gaisā bieza migla.
Sveša nora apkārt.

Ievēlēta KLMA valde

Par Kanadas latviešu mākslinieku apvienības valdes priekšsēdi ievēlēts gleznotājs Jānis Zuntaks, bet par valdes locekļiem gleznotājs Edgars Krūmiņš un Ģirts Tiltiņš un tēlnieks - keramiķis Zigfrīds Juršēvskis. Apvienībai ir sava mākslas studija, kur mācās 8 audzēkņi. Apvienībā pašlaik ir 17 pilntiesīgi un 9 jaunbiedri.

SVĒTĀ ASĪZES UBAGA EVAŅĢELISKAIS CEĻŠ

JOHANS JŌRGENSENS, SVĒTAIS ASĪZES FRANCIS. IZDOTS TREŠĀ ORDEŅA APGĀDĀ ALTETINGĀ, 1962. G., 268 LPP. UN ĪMABUES GLEZNAS SV. FRANCISKS REPRODUKCIJA, TULKOJUSI LŪCIJA SAR GUNAS.

Svētais Asīzes ubags arī šodien ir aktuāla cilvēces figūra, un tāds viņš būs, kamēr atbildīgais un apzinīgais cilvēks eksistēs līdz laiku beigām. Arī modernais cilvēks svēto Asīzes Franci ņem nopietni, jo evaņģelija aicinājums domāts visai cilvēcei un visiem laikiem — cilvēkam jāseko Kristum. Par Franci sarakstītas neskaitāmas literāras un zinātniskas grāmatas, un tagad arvien nāk klāt visās pasaules valodās; visu laiku mākslinieki viņam veltījuši uzmanību, lai izteiktu lielā svētā dvēseles un dzīves būtisko. Jau dzīves laikā viņu turēja par svētu, jo viņa dzīve bija garīgas degsmes upuris Kristum. Mūžam neizdzēšams Asīzes Franča garīgais tēls kristietības un Vakarzemes kultūras sfairā.

Latviešu lasītājiem izdevība iepazīties ar vispopulārāko katoļu svēto, kas kļuvis par visas ticīgās kristietības simbolu. Tulkojumā iznācis slavenā dāņu rakstnieka Johana Jōrgensena monografija par svēto Asīzes Franci. Šis Jōrgensena darbs blakus Andersena pasakām un Kjerkegōra rakstiem ir pasaulē visplašāk pazīstamais dāņu literārais sacerējums. Jōrgensons (1866.—1956.) pazīstams kā dzejnieks un esejists. Viņš studēja zooloģiju, bet drīz pievērsās rakstniecībai, rakstīja naturālistu ietekmē, bija brīvdomātājs un apkaroja visas reliģiskās un politiskās patiesības. Ceļojumos pa Vāciju un Itāliju viņam iepatīk katolicisms un aistētiskā viedokļa, bet Asīzē viņš jūt jaunību aizejam. Un viņa dvēseli savā varā pārņem Franča gars. Smagu iekšējo ciņu rezultātā Jōrgensens 1896. gada februārī pāriet katoļticībā. Viņš svētceļnieka bijībā izstaigā visas svētā Franča pēdas, izpētī visus pieejamos lieciniekus un uzraksta viņa dzīves monografiju. Šis darbs pirmizdevumā iznācis jau 1907. gadā, bet turpina nepārtraukti iznākt arvien jaunos izdevumos un visu pasaules valodu tulkojumos. Visas autoritātes šajā jautājumā atzīst, ka neviens cits nav tik pilnīgi un dziļi izpratis un parādījis svētā Franča garu kā Jōrgensens. Šis darbs sarakstīts ne tikai pārliecinātā kristieša dedzībā, bet arī nopietna vēsturnieka apdarē un Franča dvēseles un ideālu dziļā psīholoģiskā izpratnē. Tā kā tas liela spalvas meistara darbs, tad nekad nenovecosies, kā patiesība gara sfairā vispār nevar novecoties.

Autors savu darbu iedalījis 4 lielās nodaļās, kur mēs Franci iepazīstam pēc atgriešanās no izlaidīgas dzīves kā baznīcu celtāju - vientuļnieku. Daudzās apakšnodaļas, kuŗās apskatīti viņa dzīves svarīgākie notikumi un ceļi, šeit nav iespējams uzskaitīt.

Jōrgensens iesāk savu darbu ar ainu no Franča jaunības, kad tas pēc smagas slimības pieceļas kā iekšēji pārmainījies. Jautrais, dzīvi baudītājs jaunietis, kas slimības gultā bija ilgojies pēc saules gaismas, zilajām debesīm un draugu pulka, tagad ir kā izbijies, jo viss, „kad viņš to ir atguvis" it kā sabirzt viņa rokās — viņš jūt iepatīkam aizejam. Un viņa dvēseli savā varā pārņem Jōrgensens saka: „Viņam pienākusi diena, par kuŗu Kungs saka caur pravieša muti: „Es nokaisīšu tavu ceļu ērkšķiem", diena, kuŗā kāda noslēpumaina roka uz dzīŗu telpas sienas raksta vārdus par nāvi un iznīcību." Francis kā bagāta tirgotāja dēls pieder Asīzes zelta jaunatnei un „neko noteikti jaunu viņam arī nevarēja pārmest" (18. lpp.). Pēc slimības nepārtrauktās dzīres viņam vairs nesagādāja nekāda prieka. Francī bija modusies satrauktība, kas nedeva miera: viņš sapņoja par varoņdarbiem un gribēja kļūt Grāla bruņinieks.

Seko Franča grūtākais — atteikšanās un sevis pārvarēšanas posms, kamēr viņš iegūst uzvaru pār sevi. Viņš atsakās no ģimenes un mantojuma, lai visā pilnībā kalpotu Nabadzībai. Viņš sāk apkopt spitālīgos, salabo un atjauno baznīcas un daudz lūdz. Tad viņš piedzīvo Kunga atklāsmi zem krucifiksa: „Ej, Franci, un uzcel no jauna manu namu, jo tas draud sabrukt!" Un Francis apsolās: „Kungs, ar prieku es darīšu, kā Tu vēlies!" (36. lpp.). Tā iesākas viņa aiziešana no pasaules. Viņš piedalās dievkalpojumos, strādā un lūdz un kļūst par evaņģelistu un apustuli. Drīz viņam rodas mācekļi. Tā rodas „mazo vai nabadzīgo brāļu" ordenis — kā viņi paši sevi sauc. Pēc ilgām pūlēm Francis savam ordenim dabū pāvesta atļauju. Franča personīgā priekšzīme viņu ved no uzvaras uzvarā, brāļu skaits nemitīgi aug, un franciskāņu ordenis ievirzās kristietības avangardā.

Šajā darbā mūsu gara acīm parādās vakarzemes garīgās sejas veidošanās un lielā svētā nopelni, jo viņš deva jaunus impulsus visās dzīves un sadzīves norisēs. Francis ir teicis: „Kas gan cits ir Dieva kalpi — kā Viņa dziedoņi, kuŗu uzdevums ir celt augšup cilvēku sirdis un tās piepildīt ar garīgu prieku?!" Tāds dedzīgs dziedonis savā mūžā bija Francis. Viņa dzīves piemērs tieši šodien tik aktuāls, kad pasaule kalpo mamonam un ērtībām. Skiet, evaņģelija vārdi neattiektos uz moderno cilvēku, jo tas vairs nerūpējas par dvēseles barību un pieticību. Bet svētais mums, modernajiem cilvēkiem, saka: „Jums nebūs miera un svētlaimes dzīvē, ja jūs nenokāpsiet no pašceltiem kāribu un godkāres pjedestāliem! Jorgensens mums parāda lielāko gara degsmes piemēru kristietī bas vēsturē, kur miesai nav gandrīz nemaz vērtības — vienīgi gars ir cilvēka īstenības veidotājs, vienīgi cilvēka dvēselei jāatgriežas mūžīgā Tēvijā. Tas jāņem tikpat nopietni arī moderna jam cilvēkam, jo arī viņa dēļ Kristus dzīvoja un mira pie krusta.

A. Spoģis.

GRĀMATAS UN ŽURNĀLI

Mani vecāki nebija lieli grāmatnieki. Lauku ļaudīm tādiem niekiem neatlika vaļas. Kā kalpu cilvēkiem pie vācu tautības kungiem tikt pie latviešu grāmatām? Protams, mums piederēja kāds kalendārs, Sebastiāna Kneipa ūdensārstniecība latviešu valodā, tad — visādas brošūras par reliģiskiem tematiem, kuŗas sievietēm bija pārsvarā runīgi apkārtstaigātāji - sekstanti. Toties vācu grāmatu krājumi bija milzīgi — kunga bibliotēkā man ļāva šad tad ieiet, taču vislabākie un, manuprāt, vērtīgākie grāmatu krājumi atradās bēniņos — brošētās grāmatas, kuŗas kungs bija mantojis no kāda radinieka, arī daži simti iesietu. Žurnāli „Gartenlaube", „Daheim" un „Velhagen und Classings Monatshefte".

Astoņu gadu vecumā iemācījos vāciski. Gadījās, ka pie kungiem ilgāku laiku ciemojās barona Brimera ģimene. Barona bērniem ar kalpu atvasēm atļāva rotaļāties, un kādu dienu māte stāstīja vecaimātei: „Kas par štukiem, puika runā vāciski!" Tad ģimenes padome nolēma man likt iet iemācīties arī vācu rakstus, kamēr latviešu ābeci mācījos mājās pie vecāsmātes. Vāciski pret nelielu atlīdzību latviešu bērnus mācīja kāda vācu freilene turpat kaimiņos. Freilene bija cimperliga un bērniem nepatika, bet vāciski viņa iemācīja ļoti labi. Drīz vien sāku pats uz savu roku pētīt, kas rakstīts lielkunga grāmatās.

Man bija uzticēta lielkunga zosu pulka ganīšana. Domājat, ka zosis muļķes? Nekā nebija — drīz vien tās nāca mājās, kad sauca, saskrēja kopā, kad devu vanaga signālu, ar vārdu sakot, bija ganam paklausīgas. Šo apstākli izmantojot, lielu daļu dienas uztrušrējos kunga mājas bēniņos, pētot grāmatas. Pa logu labi varēja redzēt zosu pulku. Izmeklējos kādu grāmatu, nonesu lejā, sēdos ežmalā un lasīju par Napoleona karjem, Šillera lugām un citām lietām, par kuŗām man pirms tam nebija ne mazākās jēgas. Tagad saprotu, cik nepiemērotas bija mazam ganiņam šīs grāmatas: reiz ieraudzīju kādā kastē Šillera Laupītājus un nopriecājos — nu būs pamatīga izlasīšanās par laupītājiem! Nekā, grāmata pēc mana toreizējā novērtējuma bija neinteresanti uzrakstīta. Jau labāk patika Ģētes Reineke lapsa. Reiz lielo grāmatu kaudzē atradu Brēma Dzīvnieku valsts un Stenlija grāmatu par Gordona meklēšanu Afrikā, kas par interesantu lasāmvielu!

Pienāca laiks, kad bija jāgana cūkas, gadu vēlāk — govis. Nu tik vienkārši cauri netiku. Lopu bars jāuzmana. Redzot, ka ņemu grāmatas līdzi ganos un ka šad tad aizsapņojos, un govis ieskrēja labības laukā, vecāmāte aizliedza grāmatas uz ganībām līdzi ņemt. Kas par triecienu! Laicīgu vēlāk nevarēju izturēt un aizbāzu kādu grāmatu aiz mēteļša. Reiz karstā dienā pabiezu grāmatu noliku zem tiltiņa sausā

(Nobeigums 6. lpp.).

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU ZĪMĒ

NEDARBU GRĀMATA.

18. turpinājums.

Ka tumsā lopi iespētu izskatīties baigi, to ievēroju pie lielās cūcenes un „suvēn'm" pa stalļa durvju spraugu. Elīgi! patiešībā jau cūcenei, „suven" mātei klāt negāju.

„Visi bi lieguš".

Tēvs īpaši vēl izstāstīja baigu biedinājuma stāstu: pats atradis kaimiņu mīlīgo vecmāmiņu grāvmalē saplosītu, ū! ģimja nemazam vairs, taču vēl „cēlus pārlauztes dilbs ke lupats," gārgusi vēl. „Nomiruse iek'm atbraucis ārsts." Uradņikam nevarējis vien beigt vainas, kropļojumus rādīt.

Vai neskaitāmi lauzumi. Plēsīgi zvēri nebūtu spējuši izkropļot tik šausmīgi kā memmļlops cūka.

Jauni mazi sivēni turpretī glīti ir mīlīgi. Esot tā vienu tādu, kuŗam pupa pietrūcis — tēva bērnības laikos guldījuši gultas kājgalī, „bīš i gaužam godīgs suventiņš", tikai bez cūcenes tā neaudzis. Kad vēlāk laists kopā ar citiem „suven'm" — tad tik redzējuši; citi slaideni, šis spurains, strups; villa gaisā kā tedī lācītim; necietuši, saplēsuši. Žēlastības pie „riktig'm cūk'm" neatrast, tā tēvs Rādīja aploka vārtus. Lielā cūcene rēcot ārdījās, cīlāja sētu „a puarn", kamēr sivēni dīca un tēva māsa iztīrīja stalli.

☆

„Kaltika" — nule domāju, ko varētu izteikt tās trejas zilbes. Tēvam netiku vaicājis. Savādi! Neizskaidroja ir pats nekad. Jēgu tādā sakaltā blīvē grūti sameklēt, simbolisku „ieiru", jā! „kaltenīša" ir stampa; „kaltenīca" — kungu pīpe. Būtu tur meteors kritis? Ir poētiski: jēgu, pasaules nabu — omfali — viežu. Pats, domājams, ir teiktu: „Iemelsis, iemājnieks!" (Sk.: Muel. & Endz. Pielik. I, 520.). „Kalte" gan Milenbacha aprakstīta: — „Eine sandige Stelle in bodenlosen Seen," turpretī „kaltuve, kaltaža" — (Saldus apkārtnē dzirdēti vārdi) — neiztulkoti.

Jā, Kaltikai dzelmīgo dzīli izmērīt nespēja.

☆

Rītu pusē pakalnē auga varenas egles; galotnes, ēgumi čumurainī ēķelēti — ziemeļu tumšskarbā zalgā.

Dienvidu rītos kraujā varbūt senāk auguši ozoli. Tā minēja. Prāvs izcirtums; tai vietā auga lazdas, zemāk — zili alkšņi. Tā bija tā labākā zemenīšu lasāmā vieta . . .

Tēvs tur izmenčīgs izmeklēdams loba alkšņu turzītes. Nērast dižāka smaržu jaukļa par tādu turzu. Saules staru siltā ietrīsa tvīkst pretī, kad paosta lasīdams.

Ziemeļos — dūksts pļava, niedrājs, meldu ceri. Tur aizstiepās grants šķirtne kā āža spranda.

★

Ziemeļniecisko iespaidu par ezeru, droši vien, guvu agrā pavasarī, ar tēvu turp aizejot.

Ezeru skices, kā teikts, tēvs iesāka gleznot Somijā. Viņa zaldāta darbi, tāpat kā mani, sākti, beigti birojā, „šreibštūbē"; palika gana brīva laika: peldēties, gleznot.

Etīdes pašas sen jau bija pārdotas, nevienu neredzēju. (Pēdējo, jau Amerikā esot, mīļi solīja atsūtīt no Vācijas, bet ceļā cieta tā, ka papīrā atradu sauju samaltu krāsas plēņu . . . audekls tīrs un balts!).

Lai nu kā, bet salīdzinājums ar ziemeļu ezeru ir tēva, paliek — kopā ar smalkām impresiju drumslām par Somiju.

Tur ir apmeklējumi zemnieku mājās; ja nevarējis runāt krieviski ,lauzījies vāciski. Pircis no somu saimniecēm sviestu, ielicis mārciņu mugursomā; kad pārnesis atpakaļ rotas novietnē, sviests stipri smaržojis pēc terpentīna, eļļas krāsām. Stāstīja par somu rupjmaizi, kas cepta kā plāceņu veidā, ar caurumu vidū, vērta uz auklas, siltumā kaltēta. Stāstīja par luterāņu baznīcu, kur tādas pašas dziesmas, tāpat iztilinot dziedātas; stāstīja par granītā kaltām stacijām kā pilīm; reiz svētdienu pavadījis galvas pilsētā. Atceros gluži nomācošu goddevību somu kultūrai tēva atmiņās.

Taču saules apmargotu granīta klinti, ķērpju, sūnu ir viršu krāsu vizu, atspīdumus, spogulīgus vilnīšus, rudas priedes, vasaras debesis, mākonīšu pūkas jaušu — tā viss rādās caur tēva Somijas atceri.

Ģimnazisti staigājuši — nē, studenti — baltām lepnām formas cepurēm — varu samanīt, ka, iežņaugts zaldāta uniformā, tēvs nejuta brīva cilvēka lepnumu — taču kā pasaku pieminēja zvaniņus, sakārtus priežu zaros, kādā kūrvietas promenādē . . . lai kur tas būtu bijis, — bet ezera ainava, i daiļie studenti, satiksmes tvaikoņi balti kā gulbji saulē starp salām . . . tur cerēts, kārots skaistums: dižanie zina.

Arī Janševska senlaicīgos pirts aprakstījumus: vīri, sievieši vienuviet — iespētu atdzīvināt ar tēva pirtižām, pirts pieredzi tāpat Somijā. Plosta brauciens Turaidā i mūzikāli tad sekotu kā kōda . . .

Iegājis pirtī, izģērbies, vēris durvis: baidie! ņigu ņagu! Redz garaiņos: „pills ke muč — sieviš!"

Atsprādzis atpakaļ, ir platu acu vēries uz slēdzēju. Būtu pareizi ienācis? Jā gan! Ej tik iekšā! Ko vairāk!

Gājis, mazgājies, gar ķipja malu palūkojies, „ko ta knapinās", izskatīgi taču ir. Viens krievs nadzīgs, nācis nākamu sestdien līdz.

Tas, bezkauņa, kā iegājis, stāvējis, brīnījies, pašā vidū, visā savā krieva godībā; tēvam radies baigs kauns; tāpat citiem. Vēlāk somi nelabprāt zaldātus pirtī laist'.

Esot pilns.

★

Kaltikas daiļumu tēvs pa daļai man biedēt aizbiedēja ar nostāst'm pa' slīkšen' — liela līdzība te ar Plūdoni? Tik tiešām, Mazā Anduļa bērnības atmiņu gadījumu ar laivu divainā kārtā par jaunu pārradījām: tāpat — ziedi ezerā . . . es viens pats laivā, kaut kā iekļuvu par tālu — peldēja i tēvs pakaļ, baiīgi saukdams: nekusties! Sēdi mierīgs!

Izstūrēja, peldēdams, laivu sausumā . . . vēlāk i tēvs pina gaŗu meldru pīni, tina kamoļā: „Martē — rokdarbem."

Visos naturālistiskākajos sīkumos tēvs baidīdams vēl iztēloja, kā tad būtu, ka es slīktu, ai, roķeles veķētu vēl pa gaisu! Un beig's! Šo stāstu atmiņās ir sasaistu ar ainu par kūlēju; tā tad varēja būt tāds slīkoņu baigu stāsts uz rudens pusi; otru stāstu tēvs allaž pasāka, kad braucām uz Siguldu; kaut kur aiz Baltezera ir redzējis puisi noslīkstam, „ziergs paeldinād'ms . . ."

Teiku, kā es slīkšu, noklausījos gultā; svaigi salmi čaukstēja, smaržoja maisā — varētu tas būt bijis no rita agrī? Zinu, tāds gaŗš gājiens uz vietu, kur kūla Saldnieku kviešus. Zeltainas, milzīgas salmu gabanas apkārt . . . Mašīnas, mašīnas, ak mūžs, kā tās mani bērnībā aizgrāba! Kūlēja dižā gaudošana, ņurras, ja ielaiž lielu kampienu! Zobainās ķetnas, augšup, lejup vēcinoties, laiž paisītus salmus laukā nemitīgi: rā, pašgājēja dižie šķautņu klātie riteņi — liela steiga ,trokšņaina sajūsma, mazliet baiga, tur kā cirkū!

☆

Toreiz Saldniekos vasara nebija nedarbiem, nedarbju stāstiem pārāk bagāta — tur jutos samērā vientuļi, bet redzēju visas tās vietas, kur vērpās tēva agrīnie stāsti.

Atbrauca tēva vecākā māsa Līze „no Liepāj's", vientulībā viņa tur dzīvoja, strādāja savu šuvējas darbu. taču mūs, manu māti īpaši ievēroja.

Atveda ir man dāvanas. Pastelkrāsas ,raibus krītus. Arī prāvu rokas pulksteni — tāpat bez stundu rādītāja. Agrāk minētās radinieces pulksteni jau aprakstīju.

Pa ceļam nopirkusi, atveda svaigu zivi, līnis esot — „duarts, šāņēns, drusk' āpkalts", bet strēbām visi lielisku piena - zivju zupu, manas mātes vārītu — visi slavēja. Jā, Gobzems pats, kas, kā teica, savā mūžā nevienu „ēdamo" it nekad izslavējis neesot — cildoja manas mātes vārīšanas māku.

Tante Līze gulēja istabaugšā — atceros vēl: vakaros abi ar tēvu paklusu gulēdami dziedam:

Ērglim gaisā skrejot
Putniem valdnieks . . .

un tante Līze no istabaugšas jo skaņi dziedādama, starp žāvējamiem āboliem gulēdama, mūs abus ar skarbu dūšu vēl pārdziedāja, izlabodama to trā-lā-lā! — tēvs to it aplam dziedot — viņa, kā skolā mācījusies ,dziedāja pareizi!

Līze mīlēja, ucināja Agri, mazo brāli; atceros tādu tēva bildi, kur tantes platā dižā lībiskā mute lielā ir dižā smaidā blakus brāļa mazajam, apaļīgam ģimelim, acīm tā kā spolēm.

(Turpinājums seko)

Latvieši Kanadā

Jauniešu iesvēte latv. ev. - lut. Kristus draudzē, Hamiltonā. Uzņēmumā 1. r. no kr.: Aldis Voldemārs Zandbergs, māc. E. Pavasars un Ligita Krūmiņa. 2. r.: Māris Ozols, draudzes pr-ks V. Ozols, Ģirts Melnbārdis, Guntis Rugājs, Jānis Neimanis un Markus Kalējs.

TORONTO

● DV KV valdes sēde notika 7. jūlijā, DV namā, 123 Huron St. Sēdē piedalījās valdes pr-dis R. Epneris, pr. v. I. Jankovskis, sekr. R. Alksnis, A. Kvēps, A. Akmens, J. Ronis, P. Rudzītis, R. Puriņš, K. Bencons, J. Treijs, Ilga Breikša un J. Gailītis.

Valdes sēdi atklājot, pr-dis R. Epneris apsveica Kanadas valdes locekļus, kas apbalvoti ar DV nozīmēm zeltā, un tās pasniedza aprūpes daļas vad. A. Kvēpam un A. Akmenim.

Darba apstākļu dēļ no DV KV sporta un jaunatnes daļas vadītāja amata atteicies J. Breikšs. Viņa vietā stājas Pēteris Broks un par šaušanas sacensību kārtotāju nolēma aicināt A. Preisu no Kičeneras. J. Breikšs pārņem DV KV biedrziņa pienākumus. Uz š. g. 1. jūliju DV organizācijai Kanadā ir 1.036 biedri.

Aprūpes daļas vad. A. Kvēps veicis priekšdarbus Ziemsvētku kartīšu iespiešanai. Viņš demonstrēja vairāk nekā 30 kartīšu paraugus, no kuriem valde izvēlēsies 10. Šogad visas kartītes būs ar jauniem uzņēmumiem.

Ziemsvētku kartītes iespiedīs 70.000 eksemplāros 7.000 komplektos. Paraugus DV uz aizjūras zemēm izsūtīs laikus.

Cik iespējams spriest no vēl galigi nesakopotiem datiem, 14. jūnija kartīšu akcija izdevusies ļoti labi.

Šajā akcijā ļoti daudz darījuši P. Rudzītis, K. Deklavs, G. Liepiņš. Valde čaklajiem talciniekiem izteica pateicību.

Uz Latviju nosūtīti vairāki palīdzības saiņi.

No Bēru fonda Otomāra Dārziņa un Nikolaja Žurkina mīršanas gadījumā izmaksāti ik reizes $300.-.

Par vanadžu darbu ziņoja vanadžu priekšniece I. Breikša. Vanadzes iecerējušas loteriju. Izlozēs akordeonu $ 1.000.- vērtībā, ko dāvinājis Felikss Albertiņš no Sv. Katarīnēm. Izloze notiks 1963. gadā delegātu sapulces laikā.

Šī domāta kā ziedojumu vākšanas akcija un 80 proc. atlikuma paredzēts komūnisma apkarošanai. Būs 5.005 lozes, katra maksās 50 c.

Izlozes kom. ietilpst Ilga Breikša no Hamiltonas, I. Bērziņa un V. Alksne no Londonas un Silvija Klāsone no Sv. Katarīnēm.

Nolēma iegādāties skaņu lenti, kurā ieskaņota bij. delegātu pilnsapulce.

P. Broks ziņoja par sporta un jaunatnes jautājumiem.

22. septembrī, plkst. 12 Kičenerā notiks Kanadas DV šaušanas sacīkstes un šaušanas technisko vadību lūgs uzņemties A. Preisu no Kičeneras. Sacīkšu dalības maksas noteica $1,- individuāli un $ 3,- no komandas.

Baltiešu sporta sacīkstes 14. jūlijā igauņu farmā Udorā, ziemeļos no Toronto.

Piešķīra $ 10,- balvai Baltiešu olimpiādei 14. jūlijā.

Par kultūras jautājumiem ziņoja J. Treijs. DV KV teātris uzsācis priekšdarbus. T. Zeltiņa komēdijai Lielā illūzija;pirmizrāde paredzēta 20. oktobrī. Pēc tam teātris ar izrādi gatavojas ciemoties visās DV Kanadas nodaļās.

Dziedone Apolonija Sapale iecerējusi koncertu turneju Kanadā, ko varētu izkārtot DV nodaļas. Nodaļām lūgums sazināties ar DV KV kultūras noz. vad. J. Treiju.

Informācijas nozares vad. J. Goba ziņoja par izplatītiem pretkomūnistiskiem propagandas materiāliem.

DV Kanadas valde saņēmusi no Sav. Valstu DV dāvanu — filmu Baltic States in the past and in future, kas tagad atrodas pie ārējās inf. daļas vad. J. Gailiša, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.: tel. FU 2-7717

● Mūsu laikraksta redaktors A. Kundrats 22. jūlijā televizijas raidījumā „Apkārt pasaulei" uz 9. raidceļa laikā no plkst. 3 līdz 4 p. p. runās par Kanadas latviešu aktuāliem sabiedriskās dzīves jautājumiem.

● Pēc divu nedēļu filmu ekspedīcijas okeāna ūdeņos starp Kubas salu un Sav. Valstīm Toronto atgriezies rūpnieks Dr. J. Benjaminš. Filmēšanā 30—40 pēdu dziļumā piedalījušies vairāki profesionāli aktieri un tehniskie darbinieki. Atzīmējams, ka Juris Benjaminš šajā zemūdenes ekspedīcijā atklājis vairāku pirms gadu simteņiem nogrimušu kuģu paliekas. Rudens posmā Juris Benjaminš, ja Toronto latviešu sabiedrība to vēlētos, rādīs savus piedzīvojumus ar filmu kameru 4 pasaules kontinentos īpašā labdarības sarīkojumā.

● Lielās skautu un gaidu nometnes laikā notika arī īpašs ceremoniāls Tērvetes skautu vienībā, kad mazskauts Pēteris Muktš pārgāja uz skautu pulciņu. Aizejošam mazskautam labākos vēlējumus teica mazskautu pulc. vec. vad. Ed. Ozols un viņu apsveica skautu pulc. vec. vad. J. Treimanis.

Mazskautu pulciņa nedēļas gala nometnē Tālavā 16. jūnija vēlā vakara stundā pie ugunskura mazskautu svinīgo solījumu deva Aldis Porietis un Elmārs Trizna. Solījumu pieņēma vad. Ed. Ozols, asistējot vad. K. Porietim.

● Kāds tautietis meklē Oskaru Baltputnu, dzim. 1924. g. Bolderājā. Ziņas lūdz piesūtīt DV Kanadas valdei, 123 Huron ielā, Toronto.

● Mēs dzīvojam 20. gadsimtenī. Pagājušā nedēļas nogalē to pavisam konkrēti pierādīja grāmatrūpnieks Valters Ziediņš, kas pazīstamā darbinieka dēla iesvētību viesībās pie Georgian Bay vasaras mītnes ieradās hidroplānā.

● 4. jūlijā Stanleja parka laukumā Baltiešu olimpiādes ietvaros futbolā sastapās DV Sporta klubs ar Estonia futbola vienību. Saistošā cīņā, kas noritēja ar manāmu latviešu pārsvaru, tomēr uzvarēja igauņi ar 2:0. Kaut gan latvieši neatlaidīgi uzbruka, tie nespēja pārvarēt ļoti labi spēlējošo pretinieku vārtsargu.

Labi bija latviešu jaunie spēlētāji Vilmanis un Liepa, kā arī vārtsargs Rāva. Nākošās spēles ar lietuviešiem un, iespējams, finālā ar igauņiem 14. un 15. jūlijā Udoras stadionā.

● Saulaines nometnes atklāšana notika 1. jūlija pēcpusdienā. Svētbrīdi noturēja draudzes mācītājs. Pēc tam nometnotājus uzrunāja draudzes padomes pr-ka vietnieks J. Rolavs un Saulaines pārvaldes pr-ks E. Buka. Pirmajā dienā nometnē bija ieradušies 58 bērni, no tiem 8 mazo bērnu nometnē.

● Latvijas karogu Saulaines nometnei dāvinājuši Alma un Arnolds Akmens. Viņu meita — Inese — pēc 9 Saulainē pavadīdām vasarām un vaditāju kursu beigšanas šogad Saulainē strādā par meiteņu vadītāju.

● Baltijas sieviešu padome ziedojusi Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas fondam $ 15,-. Kā norāda pad. priekšniece A. Kopmane, ziedojums simbolizē labo gribu atbalstīt šo pasākumu.

● Pārcelt jauniešu iesvētes dievkalpojumu Sv. Jāņa draudzē no jūlija uz oktobra mēnesi ierosinājuši vairāku jauniešu vecāki. Šis ierosinājums ir vērts, lai to apsveiktu, jo dažādu iemeslu dēļ (eksāmeni skolās, darba saistības u. t. t.) jauniešiem rodas grūtības iesvētes mācības apmeklēšanā, ja iesvēte notiek jūlija mēnesī. Draudzes mācītājs tamdēļ lūdz pieteikties visus jauniešus, kas vēlētos iesvētīties šā vai nākošā gada oktobrī. Pieteikšanās izdarāma līdz 1. septembrim.

● Šajā nedēļas nogalē latviešu bērnu nometnē Saulainē paredzēti vairāki sarīkojumi — sestdien, 14. jūlijā, plkst. 8.30 vakarā lielais ugunskurs. Ugunskuru vadīs māc. Arn. Lūsis. Programmas izpildīšanā piedalīsies M. Gaiķe, M. Čulītis, V. Pukats un Maija, Rita un Imants Baruši. Ugunskuram sekos deja.

Svētdien, 15. jūlijā, Saulaines 10. gadu darbības atcere. Piedalās Kalvis, Diždancis, Latviešu tauru orķestris un nometnes bērni - vingrotāji.

No 3. — 6. augustam Saulainē notiks bērnu svētki ar priekšnosumiem un sporta sacensībām.

Sestdien, 11. augustā, Londonas latviešu teātra viesizrāde, uzvedot dziesmu spēli Mežkungs Siliņš (rež. T. Zandersons).

● Sv. Jāņa draudzes mācītājs A. Lūsis jūlija un augusta mēnešos būs sastopams draudzes namā (200 Balmoral Ave.) piektdienās. Vasaru mācītājs uzturēsies Saulainē, kur steidzamības gadījumā sasniedzams pa tālr. Ivy 3, Ring 5.

HAMILTONĀ

● Mācītājs Ed. Pavasars salaulājis Arimandu Valteru ar Ilgu Stangu un kristījis Anitu Sandru Bērziņu, Jāņa un Vijas meitiņu.

MONTREĀLA

● 1961. g. 7. janvāra vakarā Montreālā un tās apkārtnē dzīvojošie bij. latvju strēlnieki un leģionāri pulcējās mežu baltajā klusumā, tautietim V.Janitēnam piederošos Ezerkalnos un sarikoja strēlnieku un leģionāru slavenošanu no 1916. / 1944. g. Ziemsvētku kauju atceri ar jundu pie mežā degošas eglītes un sekojošu referātu. Akta noslēgumā sapulcējušies pacilātā vienprātībā nolēma tuvākā nākotnē Ezerkalnos uzstādīt piemiņas plāksni minētās kaujās kritušajiem varoņiem. Iecerējums 6 mēnešos īstenojās ar izgatavotās piemiņas plāksnes novietošanu un atklāšanu. Reizē ar to tika paredzēts, ka turpmāk plāksni pārvietos pie turpat celt paredzētās baznīcas.

Arī šis nodoms š. g. 15. jūlijā piepildīsies ar piemiņas plāksnes novietošanu uz baznīcai piešķirtā gruntsgabala, kur minētā datumā plkst. 11 Montreālas latviešu Trīsvienības draudzes mācītājs A. Voitkus noturēs dievkalpojumu un iesvētīs piemiņas plāksni, pēc tam sekos bij. strēlnieka J. Saliņa referāts: „Ciņu jēga".

Montreālietis

VEIC PRIEKŠDARBUS DV DIENĀM

1962. gada DV dienu rīcības komiteja jau ir paveikusi vairumu priekšdarbu mūsu š. g. lielākam sarīkojumam un ir jau nosūtījusi visām apvienībām ASV un Kanadas zemes valdei skrejlapas ar paredzētās programmas saturu. Nākamo nedēļu laikraksts sāksim arī sniegt tuvāku informāciju par DV dienu norisi.

Lai DV dienas arī šogad izskanētu visā lieliskumā, tāpat kā tas ir bijis iepriekšējos gados, tad rīkotāji sagaida visas plašās ASV un Kanadas DV saimes vislielāko atbalstu. Kaut gan ats. ielūgumi un aicinājumi vēl sekos, rīcības komiteja ar šo apkārtrakstu lūdz visas DV vadošās amatpersonas un organizācijas biedrus ierasties Ņujorkā,lai draudzībā un pacilātībā būtu kopā ar mums kopīgā skatē — Daugavas Vanagu dienās.

Lai visi DV dienu sagatavošanas darbi un programmas plānojumi varētu ritēt netraucēti, rīcības komiteja laipni lūdz sekojošo:

Visu koristu sarakstus (pa balsīm), līdz ar kopīgu koņa foto uzņēmumu piesūtīt līdz 15. jūlijam. Tāpat (līdzīgā kārtā) lūdz pieteikt visus atsevišķus dziedātājus vai dziedātāju kopas (ari uzrādot pa balsīm;

visas šāvēju komandas vai ats. šāvējus lūdz pieteikt līdz 10. augustam ;

rakstnieku rita un mākslas iestādes dalībniekus (izpildītājus) lūdz pieteikt ne vēlāk par 1. augustu;

naktsmitņu vajadzības (viesnīcās vai YMCA's telpās) lūdz pieteikt ne vēlāk par 15. augustu;

apvienību (nodaļu) pārstāvībām, braucot uz DV dienām, lūdz noteikti līdzi ņemt savus karogus (vajadzīgs arī viens karognesējs). Mēs būtu pateicīgi, ja līdz 20 augustam zinātu, cik apvienību karogu būs DV jundā.

Visi paziņojumi sūtāmi rīcības komitejas prezidijam:

V. Hāzners — 29 West 57th St., Floor 10, New York 19, N.Y. Tel. PL 3-8570.

J. Lācis — 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y. Tel. GE 4-5592.

A. Valters — 537 Herzl St., Brooklyn 12, N. Y. Tel. HY 8-8073.

Turpat iegūstama jebkuŗa informācija, kas attiecas uz DV dienām.

Daugavas Vanagi, sasauksimies!

V. Hāzners,
rīcības komitejas uzdevumā.

DV Kičeneras - Vaterlū un Londonas nodaļu 23. jūnija šaušanas sacensību dalībnieki.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, afiškes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst ši kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. rēķi Post".

LASĪTĀJU ZIŅOJUMI

MUNTERS „AIZMIRSIS"

Mūsu laikraksta tautas nodevēja V. Muntera „gudrību" atreferējumā cita starpā minēts, ka Munters, runājot par Latvijas sūtniecības Londonā namu, saka, ka to sūtnis K. Zariņš norakstījis uz savas meitas vārda. —

Munteru par labu sava resora vadītāju gan nekad neesmu tuvējis, tomēr tik dumjš vai aizmārsīgs tas nebūs, ka nezinātu, ka Anglijā, Londonas (West-end-ā) pilsētas daļā, kur atrodās sūtniecības nams, likums paredz, ka nekustami īpašumi iegūstami tikai uz privātu personu vārda, savā laikā to Latvijas valsts nopirka, cik atceros, uz sūtņa Ducmaņa vārda un vēlāk pārveda uz K. Zariņa vārda. K. Zariņš, protams, ir tiesīgs lemt par īpašuma tālāknodošanu uz savu piederīgo vārda, tādā kārtā Latvijas valstij glabājot šo īpašumu arī turpmāk, pēc savas event. nāves. — Skaidrs, ka Munters te mēģina sēt neuzticību ar komūnistiem piemītošo nomelnošanas politiku, lai gan pats, droši vien, vēl atceras, ka Londonā paša „valdīšanas laikā" uz sūtņa vārda nopirka šo nekustamo īpašumu, bet, protams, to Munters noklusē, izlikdamies par neprašu un muļķi, — kaut gan šīs īpašības Munteram arī noliegt nevar. —

Mag. iur. E. Lapiņš

☆

LA Nr. 47. V. Irbes rakstā Veclatvieši pieminēta Ūdra kundze, bet šī gadsimta sākumā pazinu Ūdri, kas izceļoja uz Ameriku.

Pēteris Ūdris ar dzimtu 1902. gadā dzīvoja Praulienas pagasta Kalna-Brizgās, bija laukstrādnieks, bet nodarbojās arī kā fotogrāfs. Ūdra Pēteris darbojās līdzi 1905. gada revolūcijā, kur viņa foto amata prasme labi nederēja. Ģenerāļa Orlova soda ekspedīcijai 1906. gada sākumā bija zināma Ūdra darbība, tādēļ Ūdris nepilnus divus gadus slapstījās apkārtnes mežos.

1907. gada rudenī, kad strādāju kā jauns puisis Lazdonas Pagalmiņos, atnāca Pēteris Ūdris ar draugu Andrievu Dreiku. Viņi Pagalmiņu iedzīvotājiem pastāstīja savu bēdīgo stāvokli un nodomu izkļūt uz Ameriku, kā arī lūdza atbalstīt ar līdzekļiem. Pagalmiņu ļaudis domāja šo lūgumu pabalstīt, saimnieks — mans vecais tēvs Mārtiņš — saskaitīja galvas un iznesa no sava kambaŗa naudu, noliekot to lūdzējiem uz galda. Viņš paspieda Ūdrim ar Dreiku rokas, novēlēdams labu izdošanos, tāpat arī saime.

Latvijas valsts pirmajos gados Praulienas pagasta valdē pienāca Ūdŗa vēstule no ASV, kurā Ūdris lūdza palīdzēt sievai un 4 meitām nokļūt Liepājā uz kuģa sameklēt dokumentus. Sievai pienāca līdzekļi apģērbiem un šiem ceļa izdevumiem, kā arī ziņa par samaksātu ceļu no Liepājas līdz Amerikai. Par Andreju Dreiku kādreiz Latvijā izpaudās vēstis, ka kādā negadījumā viņš cietis tik nelaimīgi, ka vairs neesot dzīvajo vidū.

O. K., Linkolnā, Nebr.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 4110 VICTORIA AVE., APT. 16.

J. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE, DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto, (pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Rīgā miris Dr. A. Neibergs

Jūnija pirmajā pusē Rīgā miris un 16. jūnijā apbedīts Dr. Aleksandrs Neibergs, viens no pazīstamākiem neatkarības laika ārstiem un ilggadīgais Latvijas Sarkanā Krusta Rīgas slimnīcas direktors. No dzimtenes saņemtās ziņas vēsti, ka nelaika izvadīšanā piedalījušies daudz latviešu, starp tiem visi vecās paaudzes chirurgi un pārējie ārsti, cik nu to vēl Rīgā palicis, tāpat lielais zēlsirdīgo māsu pulks.

Dr. Aleksandrs Neibergs šķīries nepilnu 79 gadu vecumā (dz. 1883, g. 22. septembrī Zaļenieku pagastā). Studiju laikā Bernē un Kazaņā viņš speciālizējās chirurģijā un Latvijas valsts gados kādu laiku bija Universitātes medicīnas fakultātes asistents chirurģiskajā klīnikā. Kopš 1926. gada viņš visu laiku bija Latvijas Sarkanā Krusta Rīgas slimnīcas direktors un darīja daudz, lai to izveidotu par priekšzīmīgu dziednieciības iestādi.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. jūlijā — draudzes iesvētīto jauniešu salidojums Saulainē.
15. jūlijā — Saulaines 10 gadu atceres svētki Saulainē.
5. augustā — bērnu svētki Saulainē.
11. augustā — brīvdabas teātŗa viesizrāde (Londonas grupa) Saulainē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
22. septembrī — Ītonas auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde K. Lesiņa „Vājuma Spēks" un J. Sāberta 50 skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
19. oktobrī — TLB Inženieŗu un tehniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle, Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūŗa Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Diždancis no Toronto.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Ņujorkas.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

Meklē SIEVIETI

17 mēn. veca bērna uzraudzīšanai darba dienās, no plkst. 8.30 līdz 5, Broadview - Gerrard rajonā.

Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā — HO 3-4594, Toronto.

Svētdien Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzē iesvētīja: Māru Avotu, Jutu Feldbergu, Sarmu Kaļiņu, Māru Kaņepi, Laimdotu Kinstleri, Lāsmu Kinstleri, Baibu Kundratu, Daci Lejnieci, Rutu Pētersonu, Veltu Siliņu, Rasmu Smilgu, Vitu Urpenu, Silviju Viganti, Zīli Zichmani, Pēteri Benjamiņu, Valdi Celmu, Kasparu Dzeguzi, Gvido Jāni Jurševski, Ojaru Kupci, Juri Lauferu, Pēteri Lūsi, Aldi Makovski, Andreju Rodi, Armandu Siksnu un Māri Smilgu. Iesvētīto vidū no kr.: draudzes pērminderis A. Kazerovskis, māc. A. Liepiņš, Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis, draudzes priekšnieks Ž. Rūtenbachs, māc. E. Ķerģis. Foto JAK.

ŅUJORKAS P... GRĀMATU IES...

Red. V. Irbe.

Ir daži nodarbošanās veidi, kas laika plūdumā it kā pazuduši, jo šīnīs modernajos laikos tie vairs nav vajadzīgi. Laiku steigā atrasti citi modernāki paņēmieni, vai — paražām un uzskatiem mainoties, — daži nodarbošanās veidi vairs nav vajadzīgi.

Sāds izmirstošs amats ir grāmatsējēja. Bija vajadzība iesiet dažas Vācijā izdotas grāmatas, kas saturā bija labas, vienīgi no lasīšanas un stāvēšanas mazliet apdilušas. Projām mest būtu grēks, bet turēt grāmatu plauktā arī nevar, bojā labo paskatu. Varētu iesiet, ja izdotos atrast kādu grāmatsējēju. Ņujorkā cilvēku daudz, amatu arī netrūkst, un pareizākais ceļš, kā atrast piemērotāko vajadzīgo amata meistaru, ir paskatīties tālruņa grāmatā, tā saucamajās Dzeltenās lapās. Zvaniju viena firmai, zvaniju citai, neviena neuzņēmās iesiet atsevišķu grāmatu, jo iesiešanu izdarot ar mašīnām, un tad vajagot tūkstošus eksemplāru, vai vismaz dažus simtus un nekādā gadījumā vecas. Nekā darīt, meklēju amata pratēju starp latviešiem. Tāds arī Ņujorkā radās starp pazīstamiem. Drošības dēļ noprasiju arī cenu. Pēc garāka ievada par stundu algu un izpelņām saņemu atbildi, ka man kā pazīstamam strādāšot lēti, par iesiešanu varētu aprēķināt tikai 12 dolaru gabalā, ja būtu maza apmēra grāmata ,tad par $ 10,-. Man tas nemaz neizlikās lēti un es solījos apdomāties, kaut arī klusībā gribēju apskatīties pēc cita grāmatu siešanas amata pratēja. Pēc dažu Ņujorkas latviešu padoma iepazinos ar grāmatsējēju O. Kļaviņu Linkolnā, kas man par dažiem dolariem pāris nedēļās grāmatas iesēja. Tās gan bija jānosūta pa pastu, bet pastnieks iesietās arī pienesa mājās.

SVARĪGU UZDEVUMU PRIEKŠĀ

Filadelfijas latviešu draudžu un organizāciju sadarbības centrs savā 1. jūlija apspriedē Dr. N. Viksniņa vadībā pārrunāja un arī daļēji izlēma vairāku nozīmīgu ierosinājumu izkārtošanu.

Par 19. jūnijā rīkoto Tautas sēru dienas sarīkojumu saņemtas atziņigas atsauksmes, un sadarbības centra priekšsēdis ierosina izteikt pateicību visiem, kas sekmējuši un atbalstījuši aizvesto piemiņas atzīmēšanu, sevišķi prāvestam K. Birzniekam, draudzes priekšniekam Līcim, ALA's pr-ža vietn. L. Bērziņam, jaunatnes pulciņa pr-kam A. Rītumam, solistei Ritai Dzilnai - Zaprauskai un brīvmāksliniecei Ārijai Sulcei. Sarīkojums noslēdzies bez zaudējumiem un radies pat pāris dolaru liels atlikums.

Latvijas neatkarības pasludināšanas svinības vienojās rīkot svētdien, š. g. 18. novembrī, pl. 19, Lietuviešu mūzikas namā, ne atkarības sarīkojumu apvienojot ar Ludmillas Šepes koncertu. Svinīgā akta runai paredzēts aicināt Komitejas Latvijas brīvībai locekli ādolfu Klīvi. Tuvākas ziņas sekos.

Pirmo latviešu dziesmu svētku karoga atjaunošanai vienojās ziedot 5 dolārus. Tāpat $ 5,- šim nolūkam apsolījās ziedot Brīvo latvju biedrība, Sv. Jāņa draudze un Filadelfijas un apkārtnes draudze. Atbalstīt cildeno ierosinājumu un sekot šim piemēram

.Nobelgums 8 .pp.)

AJU
Hulles
VIRSIS"
utas nodeērību" atreminēts, ka
r Latvijas
namu, saka,
ņš norakstīvārda. —
sava resora
ieesmu tuējš vai aizu nezinātu,
s (Vest-enur atrodas
kums papašumi ietu personu
o Latvijas
tceros, uz
a un vēlāk
vārda. K.
iesīgs lemt
došanu uz
tādā kārtā
jot šo īpapēc savas
aidrs, ka
sēt neuztipiemītošo
, lai gan
tceras, ka
nas laikā"
rka šo nepротams,
zlikdamies
i, — kaut
nteram arī

E. Lapiņš.

es rakstā
Ūdra kunākumā paa uz Ame-

imtu 1902.
nas pagslaukstrādarī kā fos darbojās
ocijā, kur
ne labi no-
lova soda
a sākumā
arbība, tāvus gadus
nežos.
kad strādāzdonas Pateris Ūdris
reiku. Viņi
em pastāsokli un no-
riku, kā arī
ekļiem. Paja šo lūgu-
ks — mans
saskaitīja
ava kamba-
lūdzējiem
eda Ūdrim
ēlēdams la-
ri saime.
ajos gados
aidē pienāASV, kurā
ievai un 4
jā uz kuģa
us. Sievai
oiem un sī-
n, kā arī zi-
u no Liepār Andreju
jā izpaudās
dījumā viņš
ka vairs ne-

olnā, Nebr.

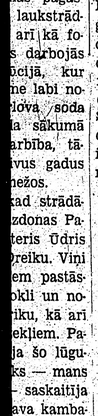

ī, Sarmu
ci, Rutu
Benjamiru, Pēteri
ū no kr.:
A. Lūsis,
oto JAK.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Rīgā miris Dr. A. Neibergs

Jūnija pirmajā pusē Rīgā miris un 16. jūnijā apbedīts Dr. Aleksandrs Neibergs, viens no pazīstamākiem neatkarības laika ārstiem un ilggadīgais Latvijas Sarkanā Krusta Rīgas slimnīcas direktors. No dzimtenes saņemtās ziņas vēstī, ka nelaika izvadīšanā piedalījušies daudz latviešu, starp tiem visi vecās paaudzes chirurgi un pārējie ārsti, cik nu to vēl Rīgā palicis, tāpat lielais žēlsirdīgo māsu pulks.

Dr. Aleksandrs Neibergs šķīries nepilnu 79 gadu vecumā (dz. 1883. g. 22. septembrī Zaļenieku pagastā). Studiju laikā Bernē un Kazaņā viņš specializējās chirurģijā un Latvijas valsts gados kādu laiku bija Universitātes medicīnas fakultātes asistents chirurģiskajā klinikā. Kopš 1926. gada viņš visu laiku bija Latvijas Sarkanā Krusta Rīgas slimnīcas direktors un darīja daudz, lai to izveidotu par priekšzīmīgu dziednieclbas iestādi.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. jūlijā — draudzes iesvētīto jauniešu salidojums Saulainē.
15. jūlijā — Saulaines 10 gadu atceres svētki Saulainē.
5. augustā — bērnu svētki Saulainē.
11. augustā — brīvdabas teātŗa viesizrāde (Londonas grupa) Saulainē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde K. Lesiņa „Vāļuma Spēks" un J. Šāberta 50 skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
19. oktobrī — TLB Inženieŗu un tehniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
3. novembrī — Dainas kopa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šcva lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā kopa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle, Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Uguni.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu dalā Dižda ncis no Toronto.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Ņujorkas.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

Dzīve savienotās Valstīs

ŅUJORKAS PIEZĪMES

GRĀMATU IESIEŠANA

Red. V. Irbe.

Ir daži nodarbošanās veidi, kas laika plūdumā it kā pazuduši, jo šīnīs modernajos laikos tie vairs nav vajadzīgi. Laiku steigā atrasti citi modernāki paņēmieni, vai — paražām un uzskatiem mainoties, — daži nodarbošanās veidi vairs nav vajadzīgi.

Šāds izmirstošs amats ir grāmatsējēja. Bija vajadzība iesiet dažas Vācijā izdotas grāmatas, kas saturā bija labas, vienīgi no lasīšanas un stāvēšanas mazliet apdilušas. Projām mest būtu grēks, bet turēt grāmatu plauktā arī nevar, bojā labo paskatu. Varētu iesiet, ja izdotos atrast kādu grāmatsējēju. Ņujorkā cilvēku daudz, amatu arī netrūkst, un pareizākais ceļš, kā atrast piemērotāko vajadzīgo amata meistaru, ir paskatīties tālruņa grāmatā, tā saucamajās Dzeltenās lapās. Zvanīju viena firmai, zvanīju citai, neviena neuzņēmās iesiet atsevišķu grāmatu, jo iesiešanu izdarot ar mašīnām, un tad vajagot tūkstošus eksemplāru, vai vismaz dažus simtus un nekādā gadījumā vecas. Nekā darīt, meklēju amata pratēju starp latviešiem. Tāds arī Ņujorkā radās starp pazīstamiem. Drošības dēļ noprasīju arī cenu. Pēc gaŗāka ievada par stundu algu un izpeļņām saņemu atbildi, ka man kā pazīstamam strādāšot lēti, par iesiešanu varētu aprēķināt tikai 12 dolaru gabalā, ja būtu maza apmēra grāmata ,tad par $ 10,-. Man tas nemaz neizlikās lēti, un es solījos apdomāties, kaut arī klusībā gribēju apskatīties pēc cita grāmatu siešanas amata pratēja. Pēc dažu Ņujorkas latviešu padoma iepazinos ar grāmatsējēju O. Kļaviņu Linkolnā, kas man par dažiem dolariem pāris nedēļās grāmatas iesēja. Tās gan bija jānosūta pa pastu, bet pastnieks iesietās arī pienesa mājās.

O. Kļaviņš izdara dažāda veida iesējuma darbus: iesien grāmatas, žurnālus, laikrakstu gada gājumus, veido albumus un citus darbus. Iesien audeklā, arī tautiskos rakstos, dabīgā ādā un imitējumā ,kā mīkstā, tā popētā veidā. Bez daudziem grāmatu iesējumiem O. Kļaviņš ie sējis arī ap 100 komplektu. Latvju enciklopēdijas, veidojis arī Mineapoles draudzes albumu. Tomēr vairums ir vecas grāmatas, no kurām dažas īsti retumi, kā dažas grāmatas no Linkolnas universitātes un Čikagas latviešu bibliotēkas. Grāmatu uzrakstus iespiež ar karstspiedi bronzas, sudraba vai citās krāsās ar burtiem četros lielumos.

Otrs parasts iesiešanas veids ir latviešu laikrakstu gada abonementa iesējums. Šāda veida iesējumus Kļaviņš nevar izdarīt Kanadas latviešiem, jo pasta noteikumu dēļ pārsūtīt pakā var tikai 6 mārciņu smagus iespieddarbus, bet laikraksta Latvijas gada abonements sver vairāk.

Lielākais līdz šim zināmais rakstu krājējs ir Marģers Šēfers Salemā, Oregonas pavalstī, kas uzkrājis apmēram 35 gadu gājumus dažādu latviešu laikrakstu.

O. Kļaviņš grāmatas iesiet mācījies jau Lazdonas draudzes skolā pie skolotāja Jāņa Āvena 1902. un 1903. gadā, veltot šim amatam reizi nedēļā 1 stundu. Ar apgāda Vaidava īpašnieka Augstuma ģimenes atbalstu Linkolnā papildinājies šī amata techniskajās zināšanās par lietojamiem materiāliem un citiem amata noslēpumiem. Šinī uzņēmumā strādā vēl tagad, kaut arī gadu skaits sasniedz 72. Grāmatu iesiešanu izdara pa brīvo laiku kā blakus darbu.

O. Kļaviņš darbojas Nebraskas latviešu bibliotēkā un arī pats ir cītīgs iespiestā latviešu vārda lasītājs. Mīl rakstīt un priecājas, ka sakarā ar grāmatu iesiešanas darbiem iznāk arī sarakstīties ar pasūtinātājiem, uzskatot, ka sarakste ir kā skatuves grīda aktieŗiem.

O. Kļaviņš bijis strēlnieku pulkā, piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās, kā arī 1941. gada partizānu cīņās. Bijis Zemnieku Savienības Lazdonas nodaļas priks, vadījis piensaimniecības un lopkopības pārraudzības biedrības, kā ar ieņēmis vairākus citus sabiedriskus amatus. Pēc iecelošanas strādājis uz būvēm, bet tagad atkal iemīļotā grāmatnieku darbā. „Bez grāmatām mana dzīve nebūtu nekas," ir O. Kļaviņa atziņa.

SVARĪGU UZDEVUMU PRIEKŠĀ

Filadelfijas latviešu draudžu un organizāciju sadarbības centrs savā 1. jūlija apspriedē Dr. N. Vīksniņa vadībā pārrunāja un arī daļēji izlēma vairāku nozīmīgu ierosinājumu izkārtošanu.

Par 19. jūnijā rīkoto Tautas sēru dienas sarīkojumu saņemtas atzinīgas atsauksmes, un sadarbības centra priekšsēdis ierosina izteikt pateicību visiem, kas sekmējuši un atbalstījuši aizvesto piemiņas atzīmēšanu, sevišķi prāvestam K. Birzniekam, draudzes priekšniekam Līcim, ALA's pr-ža vietn. L. Bērziņam, jaunatnes pulciņa pr-kam A. Ritumam, solistei Ritai Dzilņai - Zaprauskai un brīvmākslinieciei Ārijai Šulcei. Sarīkojums noslēdzies bez zaudējumiem un radies pat pāris dolaru liels atlikums.

Latvijas neatkarības pasludināšanas svinības vienojās rīkot svētdien, š. g. 18. novembrī, pl. 19, Lietuviešu mūzikas namā, neatkarības sarīkojumu apvienojot ar Ludmillas Sepes koncertu. Svinīgā akta runai paredzēts aicināt Komitejas Latvijas brīvībai locekli Ādolfu Klīvi. Tuvākas ziņas sekos.

Pirmo latviešu dziesmu svētku karoga atjaunošanai vienojās ziedot 5 dolarus. Tāpat $ 5,- šim nolūkam apsolījās ziedot Brīvo latvju biedrība, Sv. Jāņa draudze un Filadelfijas un apkārtnes draudze. Atbalstīt cildēno ierosinājumu un sekot šim piemēram

Nobeigums 8. lpp.)

RAKSTNIEKU KOKTEILIS ČIKAGĀ

Kārlis Ķezbers

Būtu neparasti, ja latviešu trimdas prozā un dzejā nebūtu visas pasaules zemju noskaņu un ideju sajaukuma. Tomēr labāk būtu, ja šinī kokteilī manītu vairāk latvisko piedevu.

Čikagas jauno rakstnieku cēlienā piedalījās jaunieši no 18 līdz 43 gadiem. Žēl, ka iztrūka Velta Toma, kuŗa ar savu šarmu un latvisko pieeju jaunajiem būtu bijusi labs piemērs. Dzejnieci aizvietoja Dr. Valters Nollendorfs ar stipri internacionālu pieeju. Virtuozi balansējot asprātību virknējumus, viņš viscaur prata saistīt audienci. Nollendorfa pieeja bija ar lielu pietati iepretim dažādajiem ieskatiem un problēmām, kuŗas bija skartas autoru darbos. Tādā kārtā rakstnieku cēliens un gaiditais „fiasko" pārvērtās par teicamu jaunās paaudzes spēju un ideju demonstrējumu.

Cēlienu ievadīja Šķiet, pats spēcīgākais — rakstnieks Gunārs Irbe no Zviedrijas, kuŗa grāmata „Mums nav svētvakara" bija iznākusi dienu iepriekš. Irbem svaiga doma ,dzidra latviska valoda (vai dzimtenes krastu tuvums palīdz?) un netrūkst arī oriģinālitātes, kā pierādīja nolasītais stāsts par velniņiem un pelnruškiti. Patika arī nolasītais dzejolis, kas lieku reizi pierādīja, ka arī autors ar liberālu pasaules uzskatu var būt liels patriots un ceļa rādītājs.

Šķiet, ka dzimtenes tuvums tiešām ietekmē autorus. Zeltītes Avotiņas dzidri latvisko dzeju lasīja Inta Āboliņa no Zviedrijas. Zeltīte Avotiņa dzīvo Vācijā.

Eksotisku motīvu pilna ir ģeologa un dzejnieka Kārļa Ābeles dzeja. Un kā gan nē — Ābele strādā Siāmā, Bangkokas universitātē. Viņa dzejoļus nolasīja Lolita Lejiņa.

Ainu Zemdegu saista tramvaji. Menhetenas nemitīgais troksnis un burzma, Toronto burvīgums. Viņas dzeja ir lielpilsētas iespaidu raibs kokteilis. Labs kokteilis, sprieda klausītāji.

Austrālijas G. Plavnieka dzejoļus nolasīja V. Nollendorfs. Tie, tāpat kā Eduarda Freimaņa dzejojums par spitālīgiem varbūt drusku par tumšu triepti.

Turpretim Ināra Brēdricha dzejoļos dominē gaišums, svaigums, kuģi un jūrnieki. Viņa dzejoļus lasīja Judīte Jauntirāne.

Milvokietis Valdis Krāslavietis, kuŗa dzejoļu krājums „Kokteilis ar laika degli" jauniešos (un arī krietnā vecākās paaudzes daļā) kļuvis tik populārs, sniedzis patriotisku dzejojumu, kas iespiests svētku programmā. To nolasīja V. Nollendorfs.

Klausītājus un rakstniekus no igauņu kollēgām sveicināja Prof. Dr. Ivars Ivasks, par lielu pārsteigumu visiem, latviešu valodā bez jebkāda akcenta. Viņš ilgus gadus nodzīvojis Rīgā un arī viņa dzīvesbiedre ir latviete. Kaut abi dzīvojuši Skolas ielā, tikai dažas mājas viens no otra, vajadzējis trimdas un 12 gadu, lai viņi Vācijā iepazītos. Simpātiskais dzejnieks igauņu valodā nolasīja dzeju par kuģiem, kas mūs atveduši un ostās gaida, lai vestu atpakaļ.

Pēc īsa pārtraukuma, kuŗa laikā klausītāji spirdzinājās pie tases kafijas un maizītēm (kas par derīgu jaunināJumu tiem, kas Čikagas lielo attālumu dēļ nevarēja tikt uz mājām jeb restorānu!), 2 x 2 literārā puduŗa vadītājs Br. Rubess aicināja atbalstīt jaunatnes periodiskos izdevumus. „Ir kauns, ka Mazputniņam tikai 1.200 abonentu", teica runātājs. Viņš arī izteica prieku par to, ka 17 gadu pēc dzimtenes atstāšanas mūsu dzeja plaukst aizvien krāšņāk .

Dzejniece Astrīda Ivaska mīl suņus, kaķus, viņai interesanti iespaidi no Kretas un Grieķijas, arī no Alhambras dārziem, kuŗus viņa izteiksmīgi pasniedza klausītājiem.

Labi, ka bija ieradusies Baiba Bičole. Viņa lasīja dzejoļus par mīlu (!), āboliņa ziediem, debesīm, pļavām. Palika iespaids, ka Baiba Bičole ir latviskākā no visa dzejnieču pulka. Viņai tuvu stāv jaunā Valda Dreimane, kuŗai vēl atmiņas no dzimtenes, jo tā tikai nesen atbraukusi no Latvijas. Dreimanei daudz dotību un no viņas nākotnē gaidīsim kuplu latviskās dzejas ražu.

Interesantam pasakas motīvam bija pievērsusies Aina Krauljete savā Aladīnā, kuŗš norijis pupu. Pupa viņa vēderā aug un to apņem. Labi, ka nākamā rītā izrādās, ka viss sapnis. Krauljetei derētu rakstīt arī prozu, jo arī tani virzienā viņai krietnas dotības. Viņas darbus nolasīja Valda Dreimane.

Cēliena vadītājs Valters Nollendorfs parādīja savas teicamās liriķa dotības, nolasot dzejas par liepziediem, bitēm un mīlu.

Kvintetieša Ivara Lindberga dzejoļus lasīja Anta Priede. Cēlienam piemērotu noslēgumu deva Andrejs Pablo Mierkalns (deklamēja Ruta Eichenfelde) ar „Matroža dziesmu" („Mans karogs ir sapnis un pasaule — pils") un Olafs Stumbrs ar „Mana paaudze" (. . . „tikai tālums un kļūdas mūs šķir.").

Cēliens bija pārpildīts, par ko varam priecāties. Ar to izsisti ieroči no rokām cilvēkiem, kuŗi saka, ka jaunatne grib tikai ballēties un plunčāties peldbaseinos.

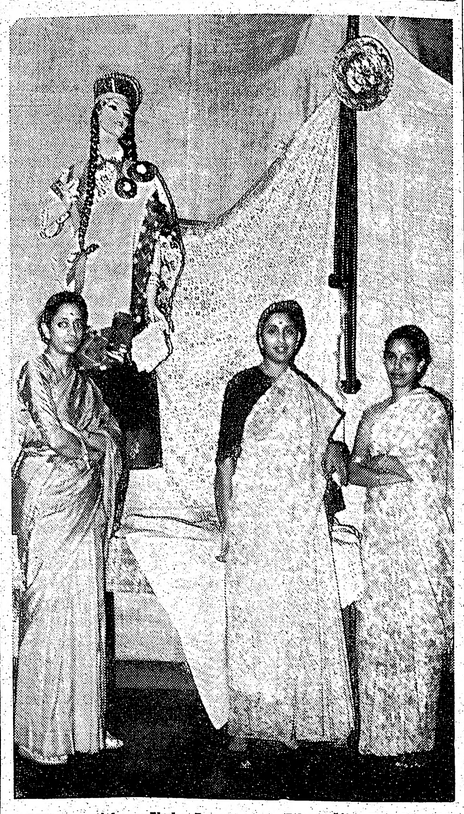

Mūsu tautisko mākslu Jaunatnes svētkos Čikagā apbrīnoja viešņas no tālās Indijas.

Jaunatnes svētku rīcības k. pr-dis L. Streips pasniedz balvu uzvarētājam peldēšanās sacensībās J. Konradam.

ŅUJORKA

Ņujorkas DV rīkotā Pēteŗu mas. Iesvētītie savas baznīcas ligošanā 30. jūnijā Port Džefersonā, Longailendā, Igauņu kultūras biedrības īpašumā pārsteigumu sagādāja Longailendas sieviešu ansamblis diriģenta R. Baloža vadībā, kas negaidīti bija ieradies sarīkojumā un nodziedāja koncerta programmu. Sarīkojumā bija ieradušies pāri par 300 apmeklētāju, kas sagaidīja rīta gaismu.

Uz draudzes bērnu vasaras nometni Katskilu kalnos 2. jūlijā no Ņujorkas devās divi autobusi ar 89 bērniem, kas nometnē pavadīs divas nedēļas. Nometnes vadītājs divos pirmajos periodos būs māc. O. Gulbis, bet audzinātāji svētdienas skolu skolotāji un bijušie nometnes dalībnieki.

Visvaldis Bērziņš un Ilze Baumanis salaulāti 30. jūnijā Betlemes baznīcā Bruklinā. Šini pat dienā kristīts Pēteris Pauls Voldemārs Rozenfelds no Bronksvilles.

Bērnu vasaras nometnes saimniecību vada A. Anckina ar 3 palīdzēm. Nometnē pret atlīdzību var paēst arī viesi, kas sevišķi kupli sarodas nedēļas nogalēs. Saimniece būtu priecīga, ja bērnu vecākiem vai citiem draudzes locekļiem būtu iespējams palīdzēt daudzajos saimniecības darbos. Palīgi sevišķi būtu vajadzīgi trešajā nometnes periodā, kas sākas 30. jūlijā. I.

ČIKAGA

Dzejnieces Valentīnes Hermanes Dali dēls Ojārs beidzis ģimnaziju kā labākais skolnieks un saņēmis Illinojas valsts stipendiju četriem studiju gadiem un atzinības rakstus. Viņš studēs inženierzinības Northwestern universitātē.

GRAND RAPIDI, MIČ.

Š. g. 1. jūlijā Vienības draudzē tika iesvētīti: Māra Andersone, Kārlis Andersons, Imants Statāns no Grand Rapidiem un Valdis Henkhūzens no Oklahomas. Iesvētītie savas baznīcas ārējai izdailošanai bija dāvājuši skaistu rožu dēstu. Dievkalpojumu vadīja māc. J. Lazda, bet dievkalpojumu apmeklētāju bija nedaudz mazāk kā citus gadus šādās dienās parasts, jo daudzi jaunieši bija devušies uz Jaunatnes svētkiem Čikagā. Draudzē turpmāk kā ērģelniece darbosies Laila Karlsone.

Brīvās latviešu balss Mičigenā raidījumus pārtrauc, darbiniekiem aizejot vasaras atvaļinājumā; tos atjaunos 16. septembrī.

ELIZABETE, ŅUDZERSIJA

DV apvienības Ņudžersijā informācijas noz. vad. V. Neimanis Elizabetē organizē grupu Latviešu savstarpējās veselības apdrošināšanas fondam Linkolnā, Nebraskā. Divu dienu laikā jau pieteikušies 15 tautiešu, grupas lielumam jābūt vismaz 25 personām.

Kāpēc tik liela interese par minēto fondu? Minētais fonds ir vecākais latviešu pasākums šai nozarē un tā vienīgais mērķis ir sagādāt veselības apdrošināšanu par iespējami zemāku maksu un augstāku pabalstu izmaksu.

Salidzinājumā ar citu apdrošināšanas s-bu un fondu noteikumiem minētais fonds piedāvā šādas galvenās priekšrocības:

1) pamatprincips: jo vairāk darbinieku apvienoti vienā fondā, jo lētākai jābūt dalībnieku maksai, bet nekad otrādi;

2) iestāšanās fondā nav saistīta ar vecuma robežu vai gados jaunāku dalībnieku „līdznākšanu";

3) nav jāmaksā iestāšanās maksa;

4) uzgaides laiks ir daudz īsāks nekā citām sabiedrībām;

5) nav ierobežojumu pabalstu saņemšanai gada laikā;

6) nav nosacījuma, ka ārstēšanās rēķinam jābūt ne mazākam par 100 dolariem;

7) daļēji sedz arī ambulatoriskos ārstēšanas izdevumus līdz 12 vizītēm gadā;

8) uzskatot par galveno mērķi ne kapitāla uzkrāšanu, bet iespējami lielāku palīdzību saviem dalībniekiem, fonds savā pastāvēšanas laikā ir vairākkārt izdarījis izmaksu uzlabojumus dažādos posteņos, nepaaugstinot dalības maksu.

Visiem tautiešiem, kam interese par šo fondu, stāties sakaros ar Vili Neimani — 108 Westfield Ave., Elisabeth, N. J. Tel.: EL 3-3537, kur saņemama tuvāka informācija, iestāšanās veidlapas un statūti.

Nekavējoties izmantojiet iespēju iekļūt pirmās grupas sastāvā.

Latviešu Zemnieku savienības Ņujorkas nodaļa rīko š. g. 14. jūlijā izbraukumu uz Leikvudu, kur Jāņa Vanaga īpašumā, 817 Woodland Dr., notiks arī groziņu vakars; tie ņemami līdz.

Programmā: pārskats par nodaļas 10 gadu darbību, pašreizējais politiskais stāvoklis (referāts) un latviešu tautas mūsdienu problēmas (referāts). Programmas sākums plkst. 4 p. p., bet minētā vietā var ierasties jau plkst. 12 dienā, ir arī labas peldēšanās iespējas . V. N.

ZIVERTA MINHAUZENA PRECĪBAS JAUNATNES SVĒTKOS

Dažkārt laudis domā, ka labas lietas var nākt tikai no tālām vietām. Arī čikagieši, noskatījušies vairākas izrādes, kur trupas nāca no tālienes un ar lielu reklāmu, dažkārt aizgājuši mājās vilušies. To nekad nav varēts teikt par Milvoku teātri. Arī skatoties „Minhauzena precības" Pēteŗa Ozoļa režijā, skatītāji redzēja, ka darīšana ar augstvērtīgu trupu.

Pats režisors bija lielisks skopā augļotāja Okstenstjerna lomā, ar viņu sacensties varbūt varētu vienīgi Ēriks Leimanis, kas komiskajā Minhauzena pavadoņa Jukuma lomā pierādīja sevi par pirmās šķiras komiķi. Cēls un mierīgs, brīžam varbūt drusku par nopietnu, bija pats Minhauzens (Jānis Mintiks), visumā sniedzot atjautīgu, veiklu tēlojumu. Tāpat rupjo krievu Semjonu Nariškinu (Valters Kalnītis) skatītāji redzēja robustu un brutālu, taču pastulbu. Izveicīga un daiļa bija Jakobīne (Gundega Amola - Peniķe), respektējama un saprātīga viņas aukle (Elza Tauriņa). Sofiju Amaliju tēloja Anita Kļaviņa, viņas māti Johannu Elizabeti — Vilma Vilemsone.Nosvērtu tēlojumu sniedza arī kņazs Dolgorukovs (Jāzeps Zeps) un Saltikovs (Oļģerts Skostiņš), tāpat daiļās dāmas — Madame von Kayn(Ilga Cakāne) un Mademoiselle Letoiff (Edīte Kalnīte). Spaŗģi ķirasieŗi bija T. Krastiņš un P. Rudzītis. Tikkami pārsteidza dziedoņa Aleksandra Kilta nodziedātā ārija.

Grūti pateikt, kuŗš kuŗu pārspējis — dekorātora Āra Peniķa nepretenciozās dekorācijas, jeb Gundega Amola - Peniķe,

(Nobeigums 8. lpp.)

LIELAS GRĀMATNIECES 80 MŪŽA GADI

Grand Rapidos, Mič., š. g. 1. jūlijā 80 mūža gadus aizvadīja pēdējā Latvijas brīvvalsts valsts kontroliera inž. K. Piegāža (1941. g. deportēts uz Sibiriju) dzīvesbiedre Alvīne Piegāze. Gavilniece dzimusi 1882. g. 1. jūlijā Krapes pag. Unguru mājās un mācījusies meiteņu skolā Rīgā. Likteņīgā kārtā sagadījies, ka Piegāži jau pirms 1. pasaules kara devušies uz Sibiriju, kur inž. K. Piegāze strādājis savā speciālitātē Čitas pilsētā pie Aizbaikāla ezera, un pēc daudz gadiem uz Sibiriju deportēts ne tikai viņš pats, bet arī viena no viņa meitām, kamēr dēls, meita un dzīvesbiedre atrodas brīvajā pasaulē. Jubilāre pēc izceļošanas no Vācijas dzīvoja pie dēla Kanadā, bet tagad jau kopš 5 gadiem mīt Grand Rapidos meitas un znota inž. Ed. Šteina ģimenē. Alvīne Piegāze, neskatoties uz krietno gadu nastu, vēl dara visus saimniecības darbus, un galvenais — izlasa vai katru iznākušo latviešu grāmatu, un, ja to pietrūkst, sāk atkal vecās pārlasīt par jaunu. Ļoti cienī Irmas Grebzdes un Anšlava Eglīša darbus un jo sevišķi tuvas viņai vēsturiska un biografiska satura grāmatas. Lai saulains nākošo dienu ritējums! V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

15. jūlijā, plkst. 11.15, Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. R. Zariņš; plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. O. Gulbis.

22. jūlijā, plkst. 9 rītā, Bronksas Sv. Toma baznīcā, dievkalpojums, māc. A. Ozols; plkst. 11.15, Betlemes baznīcā, māc. A. Ozols; plkst. 11 draudzes lauku īpašumā māc. R. Zariņš.

29. jūlijā, plkst. 11.15 Betlemes baznīcā, māc. A. Ozols; plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. R. Zariņš.

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

15. jūlijā, plkst. 10, dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

BURLINGAMA, KAL.

Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave un Channing krustojumā.

14. jūlijā, plkst. 7 vakarā, dievkalpojums. Māc. G. Kņess - Kņezinskis.

SANTA - ROSA

Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Svētdien, š. g. 15. jūlijā, plkst. 2 dienā dievkalpojums, māc. G. Kņess - Kņezinskis.

OKLANDE

Oklandes Centrālā ev. - luš. baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - luš. baznīcā, 45. un H ielā.

Atmiņas par Saulaini

Svešuma sāpes kļūst it kā rāmākas un vieglāk panesamas, ja acs ierauga kaut vai sīkāko vaibstu, kas rada tēvzemes sejai un skaistumam. Un cik bieži vien, svešajā zemē pamanot šalcam bērzu birzi, tumstam sila puduri vai saulē saceltus labības statiņus, mēs it kā sevī iesaucamies: tā taču bija dzimtenē, gluži tāpat! Un kā pēkšņi uzcirsts apakšzemes avots — tavā un manā sirdī — pamostas milestība šim kopīgam skaistumam, kas pāri tūkstošiem jūdžu garajam sapņu tiltam pārstaigā no šī krasta uz dzimteni un atpakaļ. Jo mūsu vieta vēl ir šeit — svešumā. Tik ilgi un tik lielas pacietības un izturības aizsegā, kamēr reiz satrūks tērauda vaļas ap izmocīto dzimteni. Bet līdz tam brīdim lai neaptumst mūsu tālā redzēšana — sajust dzimtenes elpu arī svešumā.

Tā bija Saulaine Kanadas zemē, kas kā pirmā — latviskuma un saulainas atpūtas oaze — izauga svešajā zemē. Neviens vēl nebija tādu atradis. Gan arī citi domāja un meklēja vietas, kur latviskā gaisotnē pulcēt jaunatni vasaras atpūtai un draudzīgai sadzīvei, pasargājot to no svešas ietekmes un ikdienas trokšņiem.

Kad pirms vairāk gadiem stelzos uz šo Dieva svaidīto stūrīti, man tas atgādināja saulainas latviskas lauku mājas upes krastā — ar pļavām, lielu sakņu dārzu un meža ielokiem. Tīrumu vietā te elpoja plašais Notavasagas upes krasts, uztverdams ūdeņu valodu un atbalsodams priecīgo vasarnieku čalas, bet rāmās novakarēs tas uzbēra kādu brīnišķu ,svētsvinīgu klusumu, kas liegi skāvās ap mežu ielokiem un norimušo telšu pilsētiņu, iegrimušu nakts mierā pēc dzidra un skaista dienu prieka.

Laikam gan ikvienu Saulaines vasarnieku laistīs Notavasagas upe ar dzīviem, skanošiem ūdeņiem, kas ne vien aiznes saulē un vēios rūto nogurumu, bet uzrauš kaislību tai vasarnieku grupā, kas savas atvaļinājuma dienas iekaļ makšķeres auklā.

Es šo guldzētāju, brīžiem rāmo, tad steidzīgo Kanadas ūdeņu straumi iemīlēju ar pirmo skatu. Un šāda milestība negaist.

Makšķernieki viens otram parasti neatklāj labākās lomu vietas. Bet Saulainē māc. Lūsis, šis brīnišķās vasaras nometnes idejiskais celmlauzis, dziļi latviskais entuziasts un dabas bērns, kas ik mirklī savā brīvā laikā rod veldzi un spirdzinājumu dabā, saskarsmē ar tās daudzajām Dieva veltēm, dod īsu atbildi: te var atrast zivis uz abām pusēm no Saulaines. Pats nemēroju lielus attālumus — tepat gabaliņu lejpus peldvietas var noķert pa skaistai forelei vai pikerelei.

Bet man vēl dzīslās krietna deva mežu vīra asins, un tamdēļ izvēlos garāku pārgājienu, lejup pa upes kreiso krastu, aiz vecā tilta.

Vēl patumšs. Augusta pirmā migla skalojas Saulaines ielejā, cieši aplipdama dzeltenajām teltīm. Tajās vēl dziļš nakts miers un atpūtas saldums.

Pārgājis veco tiltu un pārkāpis žogam ,pa mazu, miglā un krēslā tikko saskatāmu taciņu soļoju lejup. Dīvaina ainava — tik daudz dzīvības koku! — kā zaļas kolonnas izsētas upes krastā.

Pirmais gājiens pa gluži svešu apvidu Kanadas zemē bieži liek apstāties un klausīties: bet tu sadzirdi vienīgi paša sirds puksteņus, kuŗos ieskanas tāda kā baiga nojauta. Ir tik kluss un noslēpumains.

Bet tad pēkšņi nodim zeme: kas tas? Esmu iegājis tuvējās farmas aplokā, kur pārnākšņo zirgi. Ar saviem soļiem esmu tos piecēlis nelaikā un nu tie bēg no manis, galvas gaisā izslējuši un sprauslodami.

Taciņa ir pielocījusies upei, virs kuŗas ūdeņiem vērpjas palsa migla. Nemaz nezinu, kur te izmest makšķeri.

Eju tālāk. Taciņa lokās cauri kuplajai zālei, kas izkārusi bezgala daudz rasas pērļu. Gar upes kreiso krastu sāk vīties mežu svītra — ar apsēm, dzelteniem bērziem un eglēm.

Kaut kas nošņāc uz taciņas: skatos — trīs mazi rakūni. Pret mani atņirgtie baltie zobi spoguļi blenž rīta krēslā. Mēs brīdi saskatāmies un tad tie nolien kuplajā zālē, uz meža pusi. Tā vien liekas, ka vairāk pievērsos pārsteigumiem uz sauszemes, mazāk vērodams likumus upes tecējumā, kur izmēģināt pirmo iesviedienu.

Meža svītra nu tuvāk pielokās upei. Sakritušie vēju gāztie koki pazūd paparžu klājā un tikai ar grūtībām virzos uz priekšu. Bet tas negurdina. Saule kliedē miglas vālus. Meža smarža viļņo no krasta uz upes pusi. Svaiga, spirdzinoša un salda.

Kādā upes ielokā, kur kreisajā krastā tikko darbam mostas Kanadas farmeŗa mājas, sakļaujos ar svešo, smaržīgo zemi. Cik brīniška sajūta, kaut uz brīdi iekrist rasainā zālē un sapņos aizkļūst uz tavu un manu dzimteni! Arī tur rasā mirdzēja vasaras rīti un upes un ezeri savām spožajām acīm raudzījās debesīs.

Bet svešajos mežos maz putnu dzīvības un viņu dziesmu, ar kuŗām mostas arājs un savas darba drēbes noliek vakarā.

Kad pamanu ūdenī nošķīstam sīdrabotus mazuļus, nenociešos: tikko iemetu atskabargainu āķi ar uzmauktu ēsmu, krastmalas eglei sašūpojas galotne un no tās izlido milzu putns, brīdi griezdamies gaisā virs upes, tad nozūdot pāri augsto koku galotnēm. Laikam ar savām makšķernieka kustībām to biju iztraucējis.

Bet tad seko pirmais laimīgais pārsteigums Notavasagas ūdeņos: krietnu laiciņu ar maniem nerviem un pacietību izspēlējās karpa. Bet es ņēmu virsroku: pirmais vienpadsmitnieks!

Kad dodos mājup, saule jau uzrotājusi debesu kalnā. Tās tveice ātri izdzer rasu.

Mazā telšu pilsētiņa jau pulsē dienas nodarbībās. Bet lielie vasarnieki kur nu kuŗais — upes krastā, mežā vai zem ēnainām ābelēm Saulaines pagalmos. Ik viens te atrod vietu, veidu un sajūtu, kā draudzīgāk pieglaustīties vasarai un tās brīnišķajām veltēm.

Trīs neaizmirstami mirkļi, kad visa Saulaine sasaucas — mazie no telšu pilsētiņas, lielie no saviem mitekļiem.

Tie ir svētbrīži zem kuplās Saulaines ābeles ar zemi liektu vainagu, kad māc. Lūsis aicina izstaigāt gaismas ceļus kā jaunai sirdij, tā dzīvi jau dzīvojušiem. Būt labākam rīt nekā šodien. Būt skaidram un tīram savā dvēselē un ikdienas gaitās. Būt pateicīgam visām veltēm, kas nonāk mūsu rokās no debesu augstumiem. Arī svešumam savs skaistums un pielūgsme. Varbūt tuvu rada tam, kas mirdz no dzimtenes puses un kas visdziļāk noglabājams mūsu dvēselēs.

Kanadas vasara ar Latvijas

Šogad Līgo svētkos Saulainē uzveda A. Lūša brīvdabas īsludu Saules gredzens. Uzņēmumā izrādes dalībnieki.

karogu! Katru vasaru tas, jundai atskanot, vidamies nonāk lejā pa augsti paceltu kārti nometnes laukuma vidū, lai rītā atkal uzvītos mastā, liecinātu un atgādinātu jaunajai audzei un visiem, kas tajā veras, ka Latvija vēl dzīvo mūsu karogā un mūsu sirdīs. Un kamēr viņai tur būs mājvieta, tikmēr vēl zaļos mūsu cerību kalns — reiz pārnākt atpakaļ uz savu īsto vietu.

Nometnes ugunskuru vakari ievelk trešo dziļo rakstu visā Saulaines sadzīvē. Tajos aizvien risinās kāda auglīga un vērā liekama doma, kam papildinājumu sniedz telšu pilsētiņas čalojošie iemītnieki ar savu pašdarbību. Un kad noslēgumā i lielie i mazie sadodas rokās un, ugunskuram lēni izplēnot, nodzied dziesmu ar vakara jundas noskaņu, sirds apjauš kādas dziļas un latviskas vienotības garu un tuvību savai tālumā palikušai dzimtenei.

Saulainē mūsu jaunā audze saaug vienkopus latviskajā gaisotnē, savā starpā un vidē. Tur viņa mācās ari izvērtēt dabas skaistumu, tās pievilcību un visu to, kas palīdz veidoties personībai attiecīgā vecumā.

Un beidzot: Saulaines pamatos gulst centīgu un pašaizliedzīgu darītāju un varētāju griba.

Kā auglīga melnzeme, kur vieta kviešu laukam.

A. Sedasdēls

Jaunatnes svētku pastmarku izstāde

Jaunatnes svētku drudžainais ritms, kas nu pārņēmis Čikagas latviešus un ciemiņus, sniedzas līdz Latvijas pastmarku izstādei lielākajā muzejā pasaulē — Museum of Science and Industry. Te klusi un nopietni cilvēki no 8—80 gadu vecumā mierīgi pētī izliktās pastmarkas. Izstādes iekārtotājs Kārlis Ruņģis pielicis lielas pūles, lai izveidotu plašu un izteiksmīgu klāstu, kas muzeja apmeklētāju tūkstošiem, — vienalga, vai tie kollekcionāri jeb nē — pastāstītu par Latviju un latviešiem. Vērojot pastmarku un tai blakus — daiļamatniecības izstādi, sirdi pārņem lepnums. Tikai daži cilvēki, veltījot visu brīvo laiku, to uzcēluši, un abas izstādes dauds pastāstīs par mūsu tautu un valsti jaudīm, no kuŗiem daļa par Latviju nekā vēl nav dzirdējuši.

Piektdienas pēcpusdienā pastmarku klāstus apskatīja žūrijas komisija: H. Strombergs (Igaunija), L. Kairys (Lietuva) un K. Ķezbers (Latvija), un piespriedā čaklajiem filatelistiem godalgas, kuŗu liela daļa aiziet aizjūras izstādītājiem. Žēl, ka slavenais J. Michelsona krājums no Dienvidafrikas kādas kļūmes dēļ nepienāca laikā un godalgošanā to nevarēja ņemt vērā, bet arī bez tā klāsti bija neparasti un interesanti ,it seviški 18 jaunu filatelistu.

1. godalgu Latvijas kollekciju grupā ieguva K. Bērziņš no Halifaksas, Anglijā, 2. — A. Graufelds no Upsalas, Zviedrijā.

Latvijas speciālizēto klāstu klasē uzvaru guva O. Pilanta (no Anglijas) Cēsu apriņķa pastmarku klāsts, kas sevišķu ievērību guva tāpēc, ka šogad piepildās 100 gadu kopš pirmās Cēsu markas iznākšanas. Otro vietu guva Jānis Ronis no Bramptonas, Kanadā, par pēdējo Latvijas marku izdevumu, bet trešo — Aleksandrs Vēveris ar Zemitāna markām.

Klāstā, kas nosaukts par Latviana un kuŗā uzsvērta Latvijas vārda daudzināšana, uzvarēja pazīstamais filatelists A. Vēveris ar gaisa pasta markām uz aploksnēm. Otrā vietā palika žurnāla „Kollekcionārs" izdevēja A. Petrēvica skaistais un interesantais Latvijas tūrisma propagandas marku klāsts. Trešo vietu ieguva Dzintars Grauds no Detroitas.

Pazīstamais numizmats H. Riekstiņš izstādīja Latvijas monētu kļūdainos kalumus, iegūstot 1. vietu monētu un naudas nozarē.

Pārsteigumu jaunatnes grupā sagādāja pavisam jaunais Alberts Uldis Upeslācis no Toronto, iegūstot pirmo godalgu ar savu Latvijas pastkaršu klāstu, un otrā vietā savā klasē atstājot Andri Rēvaldu no Detroitas, trešā — Nameju Batraku no Toronto.

Vecāko, virs 16, jauniešu grupā pirmais bija Kārlis Kazeks no Kalamazū ar pirmajām Latvijas gaisa pasta markām. Abu jauniešu grupu kopvērtējumā pirmais bija arī Kārlis Kazeks, otrā — A. Upeslācis un trešā — A. Rēvalds.

Uzvarētāji ieguva vērtīgas balvas no labvēļu saziedotā un komitejas dotā bagātīgā balvu klāsta.

Izstāde būs atvērta līdz 15. jūlijam un, to apskatot, ieteicams ņemt līdzi amerikāņu draugus, kuŗiem interesē pastmarkas un monētas. Liela daļa paskaidrojumu ir angļu valodā un pastmarku klāsti pasniegti ļoti uzskatāmā veidā.

R. S.

FILOZOFIJA KONDENSĒTĀ VEIDĀ

„MASTERPIECES OF WORLD PHILOSOPHY IN SUMMARY FORM", EDITED by F. N. Magill, Harper & Bros. (Kanadā — The Musson Book Co.) izd., 1166 lpp., cena — $ 10.50

Šinī lielajā sējumā kondensētā veidā ievietota gadu simteņu filozofu gudrība — lielāko pasaules filozofu pamatatziņas. Pētniekiem un apdomīgiem lasītājiem šī grāmata sniedz veselu bagātību. 139 dažādu domātāju 200 darbi ir sniegti koncentrētā veidā. Dažus filozofus reprezentē tikai viena grāmata, kas izteic viņu sistēmu. Citus reprezentē vairāki darbi: Platonu — septiņpadsmit, Aristoteli — 8 un Kantu — 3. Tomēr mēs šinī grāmatā velti meklēsim „visu laiku lielākos filozofus" — Kārli Marksu, Vladimiŗu Ļeņinu, Visarionu Staļinu un Ņikitu Chruščevu, lai gan Pad. Krievija izdod lielus līdzekļus „filozofiskiem pētījumiem", uzturot vairākus institūtus un žurnālus, kas veltīti „marksisma filozofijai". Izskaidrojums ir visai vienkāršs — visi šie minētie „marksisma filozofi" nav devuši pasaules filozofijas attīstībā nevienu jaunu atziņu, bet gan izmantojuši un pieskaņojuši sakroplotā veidā citu domātāju oriģinālās atziņas . . . Tas, varbūt, izklausās mazliet paradoksāli, ņemot vērā lielo reklāmu, kādu padomju propagandas mašīna taisa saviem „filozofiem", bet ,diemžēl, tā ir rūgta patiesība, ja spriežam pēc apskatāmā grāmatā ievietotās vielas.

„LOLITAS" AUTORA JAUNA NOVELE

„PALE FIRE" by Vladimir Nabokov, C. P. Putnam's Sons Ltd. izdevums, 315 lpp., cena — $ 6.25.

Autors ir pazīstama Krievijas cara laika aristokrāta dēls, kas angliski mācījies jau tad, kad tas vēl sēdējis savas guvernantes klēpī, un, vecākiem 1917. g. atstājot Krieviju, devies kopā ar tiem uz Angliju, kur baudījis savu augstāko izglītību. Kritiķi par viņu saka, ka tas ar angļu valodu tā apejoties, it kā tā viņam piederētu, bet visi viņu uzskata par mūsu laiku izcilu rakstnieku, kas vienādi labi raksta krieviski, angliski un franciski. Tāpat kā „Lolita" un, varbūt, pat vairāk uzkrītoši nekā tā, jaunais darbs ir formas ziņā visai neparasts un uzkrītošs noveles veids, kas sastāv no prozā rakstīta priekšvārda, saistītā valodā rakstītas poēmas 4 dziedājumos un komentāriem. Ievadu un komentārus it kā rakstījis viens no noveles galvenajiem varoņiem Dr. Charles Kinbote's, bet poēmu — John Shade. Ap šo poēmu un tās publicēšanu tad arī savijas visa noveles darbība. Darbs ir tik īpatnējs, ka to nav visai viegli pat lasīt, neraugoties uz autora meistarīgo un virtuozo angļu valodu. KLN

GRĀMATAS

(Pārnesums no 3. lpp.)

caurtekā, bet uznāca lietus un grāmata bija galīgi samirkusi, kad tiku atpakaļ līdz ceļam. Par to dabūju pērienu.

Kādu rudeni mums sāka nākt avīze Jaunākās ziņas. Visi lasīja romānus turpinājumos, un izgrieztie, kopā sasūtīe romāni, ēzeļausaini un sačervelējušies, gāja no rokas rokā. Puišiem gadījās pa burtniciņai „Old Vaverli". Lasīju par veco traperi un nelietīgo apašu virsaiti Mordaku. Allaž, kad nelietis sarkanāda pacēla kaujas cirvi, lai nogalinātu kādu no vecā trapera draugiem, atskanēja liktenīgais šāviens, un negantnieks pakrita. Kaut kā tolaik gluži beigts viņš nebija, un allaž paguva aizlavīties pa zāli prom, lai sāktu plānot jaunas neģēlības.

Kad mani nosūtīja uz pilsētu skolā, pasaule pārmainījās. Bija draugu pulks un netrūka pa ienaidniekam. Dzīve kļuva straujāka un neapvaldītāka, grāmatām laika atlika aizvien mazāk.

Elmārs Sloka

LAIKRAKSTA ABONEMENTU

Jūs variet pieteikt arī pa tālruni, Toronto apgāda numurs ir

EM 8-0792.

M. Smilšmāls

LATVIJAS AMERIKĀŅI

II

Strauji ienākot vāciešiem, Ernests Liepiņš nobīlī bija pārsteidzies, aizbēgdams līdzi komūnistiem. Vandzenē paliekot, viņam nekas nebūtu noticis. Viņš bija ticis kaut kur aiz Pleskavas: Tad — nobijies no tā, ko tur redzējis un atradis. „Ilgi nebija jādomā," viņš vēlāk stāstīja: „Pametos apkārt un sāku nākt atpakaļ." Un patiesi, kā viņš pats stāstīja, kājām, kājām vien nākdams, viņš no Pleskavas līdz pat Talsiem bija atnācis atpakaļ. „Vienīgais grēks, ko pa ceļam nodarīju," viņš stāstīja, „bija, ka Vidzemē vienā vietā nozagu pāri tīri jaunu pastalu, ko kāds, tikko pagatavotas, bija atstājis klēts priekšā. Bet, ticiet, vai nē, to vietā atstāju ar kviegelgabaliņu noslodzītus 10 červoncus, jo cita nekā man nebija." — Zābaki grauzuši kājas. Ar tiem nevarējis paiet, bet ar kailām kājām arī ilgi nevarējis turēt.

Vandzenē atnācis un apkopies, viņš otrās vai trešās dienas pievakarē bija aizgājis uz pagastmāju, kur nule skrīvelis bija viņa svainis. Nelaimīgi tobrīd pagastā ieskrējusi kāda tankete ar 5—6 vāciešiem un pieturējusi pie pagastmājas.

Sarunā ar vāciešiem kaut kā iznācis, ka pēdējie dabūjuši zināt, ka Liepiņš pārnācis no Pleskavas. Un pēdējie paņēmuši Ernestu Liepiņu sev līdzi uz Talsiem. Jau pirmajā rītā viņš bijis nošauts! Vandzenē nebija neviena, kas būtu atzinis, ka Ernests Liepiņš pelnījis tādu dzīves nobeigumu.

Kārlis Kalniņš 1905. gadā bijis ap 19—20 gadu vecs. Parasta lieluma un vājas zemītes lauksaimnieka paskolots dēls. Lai gan tēva mājas ne rentes, bet nopirktas, Kārlis Kalniņš kaisli nīdis muižniekus. Bijis jau pusaudža gados labi sapazinies ar sociķiem. 1905. g. organizējis trieciengrupas, atbruņojis uradņiku, aplasījis cara bildes pa pagastmājām un skolām un demonstrātīvi tās sadedzinājis vai iemetis sabradātas mēslainē. Kaisli, bet nosvērti, runājis sapulcēs. Un pēc tam aizlaidies uz Ameriku!

Amerikā strādājis farmās un fabrikās. Seviški viņam patikušas un interesējušas mašīnas. Būdams jauns, veikls un spēcīgs, arī nopelnījis labi. Bet vienmēr prātā stāvējušas tēva mājas. Vienmēr radušies visādi plāni un idejas, ko varētu un kā varētu Vandzenē paveikt, lai tiktu uz zaļa zara. Par to aizrakstījis tēvam. Pēdējais apklaušinājies pie vietējā barona, pie policijas. Kāds augstāks policijas ierēdnis saņēmis arī ap 100 rb. kukuli. Pamācījis, lai braucot vien mājās un dzīvojot klusi. Un tā Kārlis Kalniņš arī klusi pārbraucis atpakaļ. Pats viņš man rādīja foto uzņēmumu: liela, pinkaina bārda ,gari mati kā bāķuškam, melns krieva krekls virs biksēm, tradicionālie pušķi tā jostas galos, stulmju zābaki kājās. „Tāds setuks biju, ka ne māte nepazina," viņš stāstīja.

Tēvam piederējusi uz savas zemes tāda niecīga, pavisam provizoriska stērķeles fabriciņa, kas nodarbināta ar vienu zirgu kā dzinējspēku.Tēvs stāstījis pagastā un kaimiņiem, ka to „fabriciņu" gribot pārbūvēt un paplašināt. Bet — pašam esot par maz saprašanas. Tāpēc salīdzis kādu krievu meistaru, kas to šepti protot un paveikšot.

Un tā tas „krievs" sācis un strādājis un taisījis patiesi jaunu stērķeles fabriku, pats visu darīdams, klāt pieņemdams tikai pa retam algotam strādniekam.

Kad fabrika, liekas, 1912. gadā bijusi gatava un tās dzinējspēks — tvaika katls arī nopirkts, „krievs" palicis arī fabriku vadīt. Taču, pastarpām jau bijis noskaidrots, ka varot pret mērenu kukuli iztaisīt cauri tā, ka Kārlis Kalniņš var dzīvot puslīdz atklāti. Un nule „krievs" noskuvies. Bet pat kaimiņi ne tik drīzi apķēruši, ka tas ir un ir „Sarāju" saimnieka īstais dēls. Un, kas arī zinājis, neviens tieši sūdzēt nav gājis.

Pirmam pasaules karam sākoties, Kārlis Kalniņš tomēr aizbēdzis uz Krieviju. Tur pratis kaut kā izlocīties no iesaukšanas armijā. Kurzemē atgriezies pēc tam, kad vācieši bijuši okupējuši jau visu Vidzemi. Fabrika bijusi saglabājusies. Latvijai topot, viņš sāka ar to. Un viņam brangi veicās. Vēlāk viņš Ernestu Liepiņu izkonkurējis no pagasta vecākā amata ,to ieņemdams pats. Interesanti: arī Kārlis Kalniņš no sākuma cieši turējās ar sociāldemokratiem. Zemnieku Savienībā viņš neiestājās nekad. Ļoti brīnījās par Kārli Ulmani. „Viņš taču Amerikā bija kur kreisāks par mani!" — mēdza sacīt. „Vai tad sociālistu interesēs agronomam nebūtu pieņemamas?"

Kārlis Kalniņš savā stērķeļu fabrikā ieveda atalgojumu ar stundu algu. Arī no tēva mantotajā mājā, blakus pamatalgai bija stundu atalgojums. Bija skaidri zināmas darba normas. Strādnieki pie viņa lauztin lauzās. Un pie viņa tikuši, centās tur noturēties un palikt. Būdams arī lauksaimnieks un ar lauksaimniecības skolas izglītību, tomēr pulka mācījās no Kārļa Kalniņa, seviški darbu organizēšanā, izkārtošanā un strādnieku ieinteresēšanā darba sekmēs. Mūsu saimniecības bija blakus. Manējā savas 4 reizes lielāka. Bet Kārlim Kalniņam paveicās. Viņam bez stērķeļu fabrikas bija vēl zāģu gateris, kuļammašīna ,traktori (2). Un viņš pirka un pēdīgi piepirka mājai klāt vēl 4 atsevišķas mājas.

Parādu nebija nekādu, bet noguldījumi bankās gan. Vēl šodien man jābrīnās, cik viegli Kārlis Kalniņš to visu sasniedza līdz 1940. gadam. Visas zemes viņam bija drenētas, visas labi un rūpīgi apstrādātas, pat mākslīgās apūdeņošanas ierīce jau pamatmājā bija gluži pēc tā paveida, kā tagad redz Amerikas farmās. Auga, kā viņam auga tajos pašos laukos, tajā pašā zemē, kur citi putēja ārā! Viņam bija lepnākās ēkas pagastā. Un mašīnas! Mierīgs un nosvērts saimnieks. Visapmierinātākie darbinieki, strādnieki pie viņa.

1944. gada rudenī palika Vandzenē. Bijis „ekskursijā" uz Sibiriju. Zaudējis tur sievu, vienīgo dēlu. Pats atgriezies un ieticis Jelgavas cukurfabrikā par kurinātāju. Viņam tagad vajaga būt ap 80 gadu vecam. — Viņš no Amerikas dzimtenē pārveda un tur savā darbā reālizēja pulka visādu amerikānismu. Sekoja amerikāņu lauksaimniecības un techniskajai literātūrai. Bija milzīgs speciālists mašīnās.

Krišjānis Gerķis. Vēl 1960. g. viņš man sūtīja sveicienus no dzimtenes. Bija vistuvākais robežu kaimiņš. Ja dzīvs, tad tagad viņam vajaga būt tā starp 95—99 g. Bet 1960. g. vēl dūšīgi rāvies pie cukurbiešu apkopšanas un novākšanas darbiem! — Tāda bija Gerķu cilts: veseli, strādīgi, milzīgi izturīgi, ilga mūža dzīvotāji.

Krišjāni Gerķis nav bijis piektgadnieks. Viņa brālis uz Bostonu atbraucis pirms buntu gada.

Krišjāni tēvs spiedis palikt par saimnieku tikko 30 ha lielajā mājā ar vāju zemīti. Viņš apprecējies un palicis arī. Taču mazā māja lielo ģimeni nemaz nevarējusi uzturēt. Sarunājis ar kaimiņu saimnieka dēlu, pierunājis sievu un abi laiduši uz Bostonu. Krišjānis strādājis pa Ameriku, sieva ar bērniem saimniekojuši tēva uzraudzībā pa māju. Krišjānis Gerķis par Ameriku zināja stāstīt un stāstīja visvairāk. Viņš Amerikā bija strādājis, kā saka, visu ko. Un arī nopelnījis naudu, bet tikai ar fizisku darbu. Sūtījis sievai un bērniem. Pats atbraucis pie ģimenes tikai īsi pirms pirmā pasaules kara. Bijis nodoms braukt atpakaļ uz Ameriku un ņemt līdzi sievu un bērnus. Iznācis, ka tūlīt jābēg no Kurzemes uz Krievzemi. Tur bērni izauguši lieli. Viens dēls pieradies klāt. Atgriežoties dzimtajā pagastā, tūlīt karā nenopostīto māju atdevis vecākajam dēlam. Pats cerējis tikt atpakaļ uz Ameriku un kopā ar sievu un mazo dēlu tam arī pūlējies un nodrošinājies pat ar ceļa naudu. Un tomēr, kvotu šaurības dēļ netika. Dzīvs bija arī Krišjāņa tēvs un māte. Auga jau ceturtā paaudze un tās zēni bija pāri 16. Mazā māja tādu lielu ģimeni nespēja uzturēt.

(Nobeigums sekos).

DAŽĀDAS
ATTĪSTIŠA
ĀTRA UN PIRMKLA
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA
Darba laiks no pl. 9—5, sest

Jaukam
vai ne
skaista
ra
GLEN
Box 910,
Tel.:

Dr. ROMAN PNEWS
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, P
Speciālists iekšķigās, sievietēm un ven
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem

NOTIS —
V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesma
" — 200 latviešu tautas dziesma
" — Sonata No 2 Klavier
" — Treludes "
" — Sonatina G "
" — Sonatina F "
" — Mazās svītas "
" — Divas Preludes G "
" — Tiade de Preludes "
" — Trittico Barbaro "
" — Suite A "
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II kla
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — k
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei —
A. Jurjāna — Kantāte
" — Lūgšana un E. Dārziņa Re
" — Jel nevalcā
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesmas ar klavieru pavadījumu
Dabūjamas
DAUGAVAS VANAGU GR
123 HURON STREET, TORONTO,
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu izdevumiem.

WEST TORONTO T. V.
Izīrē televīzijas aparātus kopš
● LIELĀ IZVĒLĒ LIETOTI T. V.
T. V. un RADIO laboša
924 College St., Toronto.
LE 5-9646. E. B

DĀMU FRIZIERSALON
3 Westmoreland Ave. (Bloor
Tel. LE 6-9544, Toro

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
dabūjami
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

LATVIJAS AMERIKĀ
M
S
T
PIEŅEM VISADA VEID
IESPIEDUMDARBU PA
● LAULIBU un IESVETIBU IELŪ
● VIZITKARTES.
● DOKUMENTUS BIEDRIBU
● KONCERTU PROGRAMMA
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU
● GRĀMATAS un ŽUR
● VESTULU VEIDLA
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ,
ONT., CANADA.
● Pasūtinājumus lūdzam no

Uzņēmumā izrādes dalībnieki.

marku izstāde

kolekciju no Ha- A. Grau- drijā.

klāstu Pilanta apriņķa sevišķu ka šogad š pirmās s. Otro onis no par pēdē umu, bet ēveris ar

par Lat- Latvijas uzvarēja A. Vēve rkām uz tā palika izdevē- s un inte- sma pro- s. Trešo Grauds no

mats H. vijas mo- iegūstot

1. vietu monētu un naudās no- zarē.

Pārsteigumu jaunatnes grupā sagādāja pavisam jaunais Alberts Uļdis Upeslācis no Toronto, iegūstot pirmo godalgu ar savu Latvijas pastkaršu klāstu, un otrā vietā savā klasē atstājot Andri Rēvaldu no Detroitas, trešā — Nameju Batraku no Toronto.

Vecāko, virs 16, jauniešu grupā pirmais bija Kārlis Kazeks no Kalamazū ar pirmajām Latvijas gaisā pasta markām. Abu jauniešu grupu kopvērtējumā pirmais bija arī Kārlis Kazeks, otrā — A. Upeslācis un trešā — A. Rēvalds.

Uzvarētāji ieguva vērtīgas balvas no labvēļu saziedotā un komitejas dotā bagātīgā balvu klāsta.

Izstāde būs atvērta līdz 15. jūlijam un, to apskatot, ieteicams ņemt līdzi amerikāņu draugus, kuriem interesē pastmarkas un monētas. Liela daļa paskaidrojumu ir angļu valodā un pastmarku klāsti pasniegti ļoti uzskatāmā veidā. R. S.

A KONDENSĒTĀ VEIDĀ

WORLD MMARY F. N. (Kanadā Co.) izd., 10.50 ndensētā nteņu fi- ko pasau- s. Pētnie- asītājiem u bagāti- tāju 200 trētā vei- eprezentē as izteic eprezentē septiņ- un Kan- grāmatā iku lielā- Marksu, Visarionu hruščevu, zdod lie-

lus līdzekļus „filozofiskiem pētījumiem", uzturot vairākus institūtus un žurnālus, kas veltīti „marksisma filozofijai". Izskaidrojums ir visai vienkāršs — visi šie minētie „marksisma filozofi" nav devuši pasaules filozofijas attīstībā nevienu jaunu atziņu, bet gan izmantojuši un pieskaņojuši sakropļotā veidā citu domātāju oriģinālās atziņas . . . Tas, varbūt, izklausās mazliet paradoksāli, ņemot vērā lielo reklāmu, kādu padomju propagandas mašina taisa saviem „filozofiem", bet, piemēram, tā ir rūgta patiesība, ja spriežam pēc apskatāmā grāmatā ietvietotās vielas.

„LOLITAS" AUTORA JAUNA NOVELE

„PALE FIRE" by Vladimir Nabokov, C. P. Putnam's Sons Ltd. izdevums, 315 lpp., cena — $ 6.25.

Autors ir pazīstama Krievijas cara laika aristokrāta dēls, kas angliski mācījies jau tad, kad tas vēl sēdējis savas guvernantes klēpī, un, vecākiem 1917. g. atstājot Krieviju, devies kopā ar tiem uz Angliju, kur baudījis savu augstāko izglītību. Kritiķi par viņu saka, ka tas ar angļu valodu tā apejoties, it kā tā viņam piederētu, bet visi viņu uzskata par mūsu laiku izcilu rakstnieku, kas vienādi labi raksta krieviski, angliski un franciski. Tāpat kā „Lolita" un, varbūt, pat vairāk uzkrītoši nekā tā, jaunais darbs ir formas ziņā visai neparasts un uzkrītošs noveles veids, kas sastāv no prozā rakstīta priekšvārda, saistītā valodā rakstītas poēmas 4 dziedājumos un komentāriem. Ievadu un komentārus it kā rakstījis viens no noveles galvenajiem varoņiem Dr. Charles Kinbote's, bet poēmu — John Shade. Ap šo poēmu un tās publicēšanu tad arī savijas visa noveles darbība. Darbs ir tik īpatnējs, ka to nav visai viegli pat lasīt, neraugoties uz autora meistarīgo un virtuozo angļu valodu. KLN

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B.

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Jaukam atvaļinājumam vai nedēļas nogalēm skaistajos Muskoka ezeros rakstiet:

GLEN ECHO LODGE,

Box 910, Gravenhurst, Ont.

Tel.: MURRAY 7-3001.

ALFRED STIKUTS

REALTOR

481-0431

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.

Speciālists iekšķigās, sievietu un veneriskās slimībās.

3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesmas I-IV a		$ 3.50
" — 200 latviešu tautas dziesmas II d		$ 6.00
" — Sonata No 2	Klavierēm	$ 2.50
" — Treludes	"	$ 2.00
" — Sonatina G	"	$ 2.50
" — Sonatina F	"	$ 2.50
" — Mazās svītas	"	$ 2.50
" — Divas Prelūdes G	"	$ 1.50
" — Tiade de Preludes	"	$ 2.50
" — Trittico Barbaro	"	$ 2.50
" — Suite A	"	$ 2.50
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm		$ 2.50
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā		$ 1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — klavierēm		$ 0.70
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I		$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei — solo dz.		$ 5.00
A. Jurjāna — Kantāte		$ 2.00
" — Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija		$ 1.20
" — Jel nevaicā		$ 1.20
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesmas — solo balsij ar klavieru pavadījumu		$ 2.00

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.

Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

WEST TORONTO T. V. RENTALS

Izīrē televizijas aparātus kopš 1954. gada.

LIELĀ IZVĒLĒ LIETOTI T. V. APARĀTI.

T. V. un RADIO labošana.

924 College St., Toronto.

LE 5-9646. E. BĒRZPUMPURS

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),

Tel. LE 6-9544, Toronto.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI

dabūjami

O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ

26 Market St., Hamilton, Ont.,

kā arī

„NORTHLAND GROCERIES",

120 Barton St, E., Hamilton, Ont.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULIBU un IESVETIBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRIBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

RĪGA DIMD!

VECĀS RĪGAS NOSLĒPUMI

Vidus laikos, senatnē, cēla nocietinājumus ar citu aprēķinu, pēc citas sistēmas, nekā modernajos laikos. Kas tolaik skaitījās par ārkārtīgi stipru un neieņemamu, tas tagadējos laikos vairs nav pat apstāšanās vērts karaspēkam, kas jet uzvarēt svešas zemes. Tagad lidmašīnas, gāzes, spēcīgi dižgabalu lādiņi, atombumbas spēj īsā laikā uzveikt visu. Senos laikos aizsargvaļņi un grāvji skaitījās labi nocietinājumi. Pazemes ejas bija parasta lieta. Pa šīm ejām varēja aizkļūt ienaidnieku aizmugurē un uzbrukt, izbēgt, pieaicināt palīgspēkus un tā joprojām. Arī vecā Rīga visu to pārdzīvoja.

Daudzas ejas atraktas, un tās nav nekas cits, kā pieejas vecās Rīgas valņiem. Šādu eju bijis vesels tīkls. Kad valņus kā nevajadzīgus no 1857. — 1862. gadiem nojauca, aizbēra arī ejas. Tomēr dažas atstāja savam liktenim. Kur tagad atrodas skaistais Nacionālais operas nams, tur kādreiz bijis Pankūku bastions. No šejienes ejas gājušas dažādos virzienos uz pilsētu. Uz vienu tādu eju uzdūrās, izdarot darbus dēstījumos, izgāžot kokus pie Brīvības tilta ,kur senatnē atradušies galvenie Rīgas nocietinājumi.

1905. gada augustā Raiņa bulvārī, pretim bijušiem gāzes torņiem, iebruka iela. Izdarot rakšanas darbus ,uzgāja pazemes mūra eju 1.07 m. augstu, 1,22 m platu ar akmens pamatu. Gaŗums ejai bija 15 m. Gali aizbērti. Domā, ka šī eja noderējusi karaspēkam kara gadījumā un ka tā būvēta zviedru laikā. Teikas un nostāsti par Rīgas pazemes ejām allaž apgrozās tautas mutē. Daudzos Vecpilsētas namos, pagrabos, izdarot pārbūves, uzietas vecas velves, aizmūrētas ejas, mūru atliekas ,kauli. Rīgas virsma savā 700 gadu pastāvēšanas laikā paaugstinājusies par 7—15 pēdām, nolīdzinot kalnus, pildot zemākas vietas, tā pārveidojot pilsētas izskatu.

Teikas stāsta, ka arī no Rīgas pils ejot vairākas ejas uz Pārdaugavu un iznākot it kā pie Baltās baznīcas. Tas ļoti ticams, jo neba nu pati pils būtu palikusi bez tādām ejām. Plkv. Lūkins, pils komandants Bebris un es reiz izprasījām valsts prezidentam atļauju pētīt pils pagrabus. Prezidents K. Ulmanis smējās, lai nu savu laimi pamēģinot, tikai, ja atrodot zeltu, tad tas piederēšot valstij. Izmēģinājamies pa pagrabiem. Apklauvējām sienas pamatīgi, tomēr mums nekur neizdevās uziet kādu vietu, no kuŗas atskanētu dobja skaņa un liecinātu par tur esošu eju. Tā arī noslēptais zelts palika līdz turpmākam neuziets.

Otto Krolls

Iesvētībām krāšņas ziedu un latvisku dāvanu veltes.

LOTUS PUĶU VEIKALĀ

802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,

tel.: LE 3-3884, Toronto.

KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.

LOTUS

BRĪVDIENĀM piedāvājam

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Voitkus — SPOGULIS — humoreska	$ 5.60
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antoloģ.	$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns	$ 3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
J. Klidzējs — JAUNIEŠI — romāns	$ 3.80
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESIS — noveles	$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIENI — ar autora zīmējumiem	$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzej ļi	$ 2.80

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

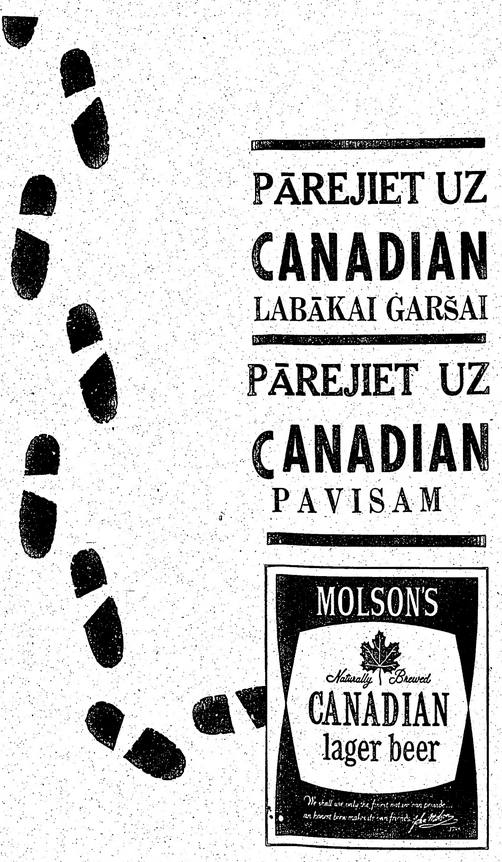

PĀREJIET UZ CANADIAN LABĀKAI GARŠAI

PĀREJIET UZ CANADIAN PAVISAM

MOLSON'S

Naturally Brewed

CANADIAN lager beer

We shall see only to it that nothing is made or done to our beer which we ourselves would not drink.

John Molson

IZMANTOJIET IZDEVĪBU IEPRIECINĀT TUVINIEKUS UN DRAUGUS NOSŪTOT SALDĪŠUS CAUR

IMANTA PARCEL SERVICE A/S

PĀRTIKAS PREČU JAUNAIS SARAKSTS

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem un draugiem uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši kombinēt šo sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc savas patikas. Mēs nosūtām kvalitātivi labākās preces par zemākajām cenām. Pārliecinieties un salidziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam jārezervē: sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 kg; sainim līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimālais atļautais bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pretējā gadījumā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai produktu cenām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdrošināšanai un pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem 5 kg): par saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95); 5—10 kg — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15—20 kg — $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigaretes un ziepes, kā arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo u. c.), bet ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus u.t.t.).

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLPRECES (krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.65	Marmelāde, dažāda, 450/800	0.95
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/850	1.25
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, baltie, 1 kg	0.50
Auzu pārslas, 1 kg	0.80	Olu dzelt. pulv. 500	3.50
Augu tauki(Palmin),1 kg	0.80	Olīveļļa, 385/500	1.05
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/350	1.20
Biskviti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g	0.35
Biskviti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bundžā, 500/600	1.15
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melnie vai baltie, 100 g	0.4$
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, 500 g	1.15
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. pac. 250/300	0.40
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv., vaļējas, 1 kg	1.15
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs, sausais, 250/330	1.15
Dateles, žāv. 170/200	0.35	Raugs ,parastais, 100 g	0.25
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.65	Rīsi, 1 kg	0.60
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rieksti, daž. (lazdu u.c.) 1 kg	1.25
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Kalif., pac., 340/390	0.40
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.75	Rozīnes, Kalif. vaļ. 1 kg	0.95
Kakao pac., 1 kg	3.95	Safrāns, pul. 5 g /100	1.65
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers, kausēts, 6 daž., 170/270	0.65
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Siers ,Mariļo" u.c.,500 g	1.15
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Sinepju pulv., 112/160	0.55
Karameles (irisi) bundžā, 225/350	0.75	Speķis, žāv., 1 kg	2.20
Karameles (irisi),454/650	1.45	Stērķele, 1 kg	0.55
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Šviests, pac., 500 g	1.25
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šķiņķis, spec. sāl., žāv., 3 kg	8.70
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, daž., 100 g	0.50
Konfektes bundžā, 240/350	0.55	Šokolāde, Šveices vai Holandes (krēļ., rūgtā, riekstu) 100 g	0.55
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja, pac. (Ridgway), 100 g	0.70
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Tēja bundžā, 454/650	3.25
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vaniļas standz., 100 g	2.95
Lauru lapas, 100 g	0.15	Viģes, žāv., 1 kg	1.15
Makaroni, 1 kg	0.45	Vīnogu cukurs, pac., 400 g	0.75
Mandeles, 1 kg	2.25	Virces, 100 g	0.35
Mannā, 1 kg	0.45	Zupas konc. pac., 50 g daž.	0.30
Margarīns, vitaminizēts, 500 g	0.80	Zivju ešļa, 150/200 u.t.t., u.t.t.	1.70

Pieprasiet mūsu katalogu!

Seit minēsim tikai dažu saiņu piemērus (visas nodevas ir ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātaja vēlēšanās) un 40 cigaresu. Svars 10 kg $13.90

C—18 — 19 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) 20 kg br. $22.40

Mēs sūtām arī drānu komplektus uzvalkiem, kostīmiem, mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu ricībā ir simtiem dažādu audumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasiet paraugus! Nosūtām veļu, lakatus, gatavus apģērbus, segas, ādas, apavus, tualetes piederumus, kažokus, mediciniskus piederumus, darba rīkus, pulksteņus, mūzikas instrumentus, mājturības piederumus, medību bises, velosipedu / motociklu / mazauto riepas un „šļaukas", rokas un kājminamās šujammašinas u. t. t., u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu katalogā, kas sastādits latviešu un angļu valodā.

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu atzīmju,neto svars ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis nozīmē neto, otrs — bruto, g = grami.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju, Ungāriju u.c.

IMANTAS PĀRSTĀVIS

Daugavas Vanagu sainīšu nodaļa,

123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi.

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savu maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

PĒRCIET:

GRĀMATAS — ŽURNĀLUS — KERAMIKU — SKAŅU PLATES — KOKA UN ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — AUDUMUS.

DV GRĀMATNĪCĀ,

123 HURON IELĀ, TORONTO.

SŪTIET:

SAINĪŠUS SAVIEM PIEDERĪGIEM UN DRAUGIEM UZ LATVIJU caur

DV GRĀMATNĪCAS Sainīšu nodaļu.

INFORMĀCIJAI ZVANIET EM 8-0792.

SPORTS

BALTIEŠU SPĒLES

14. un 15. jūlijā igauņu sporta kluba Kaleva sarīkojumā igauņu vasaras nometnē Udorā pie Uxbridge (50 jūdzes ziemeļos no Toronto) notiks plašas Ziemeļamerikas baltiešu sacensības, piedaloties daudziem izciliem baltiešu atlētiem no Kanadas un ASV.

Sacensību programmā ir vieglatlētika, peldēšana, teniss, šaušana, volejbols, basketbols un futbols.

Vieglatlētikas programmā ir vīriešiem — 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 5000 m skrējieni, 110 m barjēras, 400 m barjēras, 3 km soļošana, 4x100 un 4x400 m stafetes, tāllēkšana, augstlēkšana, trīssolis, kārtslēkšana, lode, disks, šķēps, veseris.

Sievietēm — 60 m, 100 m, 200 m skrējieni; 4x60 m stafete, 80 m barjēras, tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks, šķēps.

Peldēšana — vīriešiem 100 m, 400 m un 1500 m brīvā stilā, 200 m stilu peldējums, 100 m uz krūtīm, 200 m uz krūtīm, 100 m taurinstilā, 100 m uz muguras un 4x100 kraula un stilu stafetes. Sievietēm — 50 m, 200 m brīvā stilā, 50 m uz muguras, 50 m uz krūtīm un 4x50 m kraula un stilu stafetes.

☆

Vieglatlētika un peldēšana ir individuālie sporta veidi, kuros var piedalīties ikviens mūsu atlēts ASV un Kanadā, un mūsu vieglatlētu rindās redzēsim Elmāru Ezeriņu, Ati Pētersonu, Ivaru Veldri u. c. mūsu ASV un arī vietējos „dūžus". Ikviens mūsu vieglatlētu un peldētāju, kas vēlētos šajās sacensībās piedalīties, lūgts rakstīt vai zvanīt Latvijas sporta apvienības Kanadā priekšsēdim J. Adminim — 2 North Dr., Apt. 412, Scarborough, Ont. Tālr.: OX 9-2749, kas sniegs sīkāku informāciju.

☆

Tenisā dalībnieku skaits ierobežots (4 no katras nācijas) un par mūsu tenisistu apzināšanu rūpējas LSAK tenisa nozares vadītājs A. Mackars.

Šaušanā paredzētas individuālās un vienību sacensības ar .22 mazkalibra šauteni 50 m distancē 3 stāvokļos. LSAK griezusies pie Toronto, Hamiltonas un Sv. Katarīnes latviešu mednieku un makšķernieku biedrībām un DV organizācijas, lai šo vienību šaušanas sporta interesenti rūpētos par komandām un individuāliem dalībniekiem.

Basketbolā, vīriešu un sieviešu volejbolā par vienībām rūpējas LSAK attiecīgo nozaru vadītāji un tās būs pastiprinātas ar mūsu ASV spēlētājiem.

Lielais notikums sporta saimē radījis plašu interesi.

☆

Udora sasniedzama, braucot pa 48. ceļu līdz Ringwood'ai, tad tālāk pa 47. ceļu, līdz Uxbridge, turpinot braucienu 12 jūdzes uz ziemeļiem līdz Udorai.

Sestdien sacensības sākās pl. 9 no rīta, turpinoties līdz 7.30 vakarā, bet svētdien no plkst. 10.30 līdz plkst. 2.30.

ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU FUTBOLA TURNĪRS TORONTO 21. un 22. JŪLIJĀ

21. jūlijā, plkst. 3.00 Greenwood laukumā (dienvidos no Gerrard un Greenwood Ave. krustojumā).

ČIKAGAS L.F.K. — NJUORKAS DV SPORTA FINĀLS

22. jūlijā, plkst. 1.00 Sidrabenes laukumā. Pirmās spēles uzvarētājs — DV sporta klubs Toronto.

PASKAIDROJUMS

Lai novērstu pārpratumus vairāku pretēju uzskatu rakstu publicējumiem šā laikraksta slejās; mums jāatgādina, ka šā laikraksta otrās lappuses galvgalā deklarēts, ka ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim. Dzīvojot brīvajā pasaulē, mēs respektējam preses brīvību un dodam vārdu autoriem ar gluži pretējiem uzskatiem. Sacītais attiecas arī uz šā laikraksta pag. gada 2. decembra numurā publicēto rakstu Mednieki vai aprūpes biedrības, kuŗa autors parakstījies ar pieņemtu vārdu Vecais mednieks. Šī raksta publicēšana nebūt nenozīmē, ka tajā izteiktās domas būtu bijušas arī redakcijas domas. Redakcijas bezpartejisko nostāju šajās diskusijās apliecināja patiesība, ka vārds pilnām bija dots arī Vecā mednieka oponentiem.

Redakcija

Svarīgu uzdevumu . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

aicinātas arī visas citas latviešu organizācijas Filadelfijā.

Par Apspiesto tautu nedēļas rīkošanu laikā no š. g. 15. līdz 25. jūlijam savā apkārtrakstā norādīja ALA's informācijas biroja vaditājs, aicinot sūtīt vēstules ASV prezidentam un savas pavalsts senātoriem un Vietnieku nama locekļiem, lūdzot pasteidzināt Apspiesto tautu nedēļas izsludināšanu.

Sakarā ar ASV senātā un vietnieku namā iesniegtajām rezolūcijām ,kuŗās prasīta iestāšanās par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas atbrīvošanu,sadarbības centrs aicina ikvienu organizāciju un ikvienu tautieti šai svarīgajā „vēstuļu akcijā" aktīvi piedalities. Tuvāku informāciju sadarbības centrs sniedz visiem Brīvo latvju biedrībā svētdienās no plkst. 5—8 vakarā.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar LATVIEŠU, ANGĻU vai citiem burtiem par zemām cenām.
☆ Piesūtām visur. ☆
ALL LANGUAGES TYPEWRITER CO.,
Jacob Sachs,
119 W. 23rd ST., NEW YORK 11, N.Y., USA.
Telef. CH 3-8086.

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

KAS PAR LEPNĀM KĀZĀM!

LILIJAS GLEŠKES TAUTISKAIS UZVEDUMS ČIKAGĀ.

Ir patikami, ja, noskatoties kādu sarīkojumu, apmeklētājs to atrod par vēl labāku un vērtīgāku kā bija cerējis ienākot.

Jaunatnes svētku ietvaros izrādītais Lilijas Gleškes uzvedums „Latviešu kāzu parašas" saistīja līdz pēdējam mirklim. Viss izskatījās īsts, pat alus, kas tecēja no mucas, un skatītājiem atlika tikai apbrīnot krāšņos tērpus, daudzos cimdu pārus un stalto tautu dēlu un meitu lepnos augumus. Sarīkojums bija pārpildīts ar visu paaudžu skatītājiem, lieku reizi pierādot, ka mūsu jaunatne mīl ne tikai priecāties, bet arī meklē kaut ko iegūt nopietnos, patriotiskos sarīkojumos.

Sarīkojuma autore Lilija Gleške tēloja līgavu, līgavainis bija torontietis Antons Ķivlenieks. Viņi abi labi sapratās, kā jau tas saderētiem pieklājas, un ar savu dziedājumu iepriecināja klausītājus. Kā lielisks Miķeļa raksturlomas tēlotājs izrādījās vedējtēvs Arnolds Līgotnis, kas, dziedot, dancojot un jokojot divi stundas bez pārtraukuma, ne mirkli skatītājus nenogurdināja.

Vīra tēvu piemēroti tēloja Jānis Bērziņš, vīra māti — Velta Līgotne. Māršas Laimdota Gleške, Helena Kaisels un Valentina Pavlova, tāpat dieveri — Imants Gleške un Valdemārs Priednieks centīgi un pienācīgi izpildīja pienākumus. Vedējmāti tēloja Minna Kraukle, līgavas māsu — Valentīna Tropa, vēl līdzi darbojās līdzinieces (Nellija Remba), līdzinieks (Andris Ozols), vakarainis (Indulis Gleške).

Senlatviešu mūzikas instruments — kokle bija atcelojusi no dzimtenes, tādi simbolizējot mūsu pienākumu kopt un uzturēt arī svešumā latviskās tradicijas.

Uzveduma otrā posmā ieradās bāleliņi un panāksnieces, te krietnā puišu un meitu bariņa ar varenu augumu un balsi izcēlās Vigo Burģis, Pēteris Lielzuika, Valdemārs Priednieks. Labi bija arī pārējie — Imants Gleške, Indulis Gleške, Andris Kūriņš, Uldis Mednis un Andris Ozols. Panāksnieces veiksmīgi tēloja Minna Kraukle, Silvija Logina, Ilga Medne un Nellija Ramba.

Skatuves dekorācijas bija darinātas pēc mākslinieka Fr. Banges metiem, uzvedumu iestudējusi (un kas par milzu darbu!) — Lilija Gleške. Inspiciente bija Austra Priedniece, rekvizītors — Jānis Bērziņš, pie klavierēm Anna Forbete.

Skatītāji aizgāja mājās priecīgi. Ja vēl mums netrūkst cilvēku, kas spēj ziedot neskaitāmas stundas mēģinājumiem, simtiem dolaru krāšņajiem tautas tērpiem un audumiem un ceļot 100 jūdžu, lai šādu uzvedumu rādītu saviem tautiešiem, ir tiešām iemesls priecāties.

K. Kezbers

LATVIEŠI MADRIDES AUGSTSKOLĀS

Šinī pavasarī Madrides mākslas akadēmiju ar izcilām sekmēm, kā pirmais no šī gada izlaiduma, beidza latvietis Eduards Vingris (no Toronto).

Madrides mākslas akadēmija, kuŗas oficiālais nosaukums ir Escuela Superior de Bellas Artes de San Fernando, dibināta 1752. gadā, ir vienīgā augstākā mākslas skola Spānijā, bet tai ir nodaļas Barselonā, Valencijā, Sevilijā un Kanariju salās. Skolas mācību sistēma dibināta uz stingriem akadēmiskiem principiem un tās vārds ir labi pazīstams arī ārpus Spānijas robežām.

Eduards Vingris ieradās Madridē seši gadus atpakaļ ar nodomu iestāties Mākslas akadēmijā. Šīs laikā jālemācās spāņu valoda un pēc tam jāiztur iestāju pārbaudījumi akadēmijā, kur tanī gadā no 194 kandidātiem konkursu bija izturējuši tikai 37. Starp šiem pēdējiem atradās arī mūsu Vingris. Nu varēja sākties kārtējais darbs akadēmijā, kur Vingris visus šos gadus ir ieguvis teicamas atzīmes un vispārēju atzinību. Tagad viņš atgriezās Kanadā ne tikai ar spāņu mākslas akadēmijas diplomu kabatā, bet arī labu skaitu Spānijā gleznotu darbu.

☆

Madrides universitātes ķīmijas fakultāti ar inž. - ķīmiķa gradu šinī pavasarī ar labām sekmēm beidza Ināra Liesma Grinvalds.

Minhauzena precības

(Pārnesums no 5. lpp.)

zīmējot kostīmus? Dejas bija iestudējusi Staņislava Graudiņa, klavieru pavadījumi bija Baibas Krūmiņas, skaņu montāža — Alfrēda Tabaka. Kā skatuves meistars darbojās Nikolajs Petrovskis ar tehnisko palīgu Albertu Vīgantu, kā gaismotājs — Jānis Mintiks, jun., kā inspicients — T. Krastiņš, suflēja N. Kļaviņš.

Skatītāji piepildīja lielo, vēsināto Prudential zāli, un, redzējuši labu teātri, aizgāja mājās apmierināti.

K. Ķ.

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

TAUTIETES,
30—37 g. v., atsaucaties vieninieka U.S.A.
Of. „Vieninieks" šā laikraksta kantorī.

JAUNI VĀCIJAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

des veidotu diviziju, saslēdzot lielāku uzdevumu veikšanai. Ja šis sešas brigādes atstātu t. s. territoriālajos spēkos, tad tās pakļautu sešu kara apgabalu vadībai.

Šādā modernā brigādē ietilpst pilnīgi motorizēti un tankiem bruņoti kājnieku bataljoni, smagās sapieru vienības, gaisa aizsardzības lielgabalu vienības, kā arī sakaru un transporta vienības. Šādas vienības varētu sastādīt arī no iesauktiem rezervistiem, ja apstākļi uz to spiestu.

Šie plāni pagaidām ir tikai plāni, taču vācu militārā vadība, kā redzams ,apsver, kā izvērst savus spēkus, ja vajadzētu izsludināt mobilizāciju pirms šādas brigādes vispār veidotas, kā arī pēc šī plāna pieņemšanas un īstenošanas. Protams, katrs vācu bruņoto spēku palielinājums pavairo brīvās pasaules drošību.

„L"

Uzvarētāji zušu derbijā.

Sv. Katarīnes Medn. un makšķernieku kluba rīkotajā gadskārtējā zušu derbijā šogad uzvarēja Carlis Reinis, iegūstot dailamatnieka H. Lapiņa dāvāto ceļojošo zušu karaļa vairogu. Uzņēmumā 1. r. no kr.: Jānis Zariņš (2. v.), Fridrichs Konrāds (2. v.) un jaunais 1962. g. zušu karalis Carlis Reinis ar 5 mārc. smago zuti, un jaunākais sacensību dalībnieks Jānis Sūmanis, 2. r.: sacīkšu tiesnesis Boriss Kappa, Sv. Katarīnes Medn. un makšķernieku kluba pr-dis Harijs Freimanis ar ceļojošo vairogu, Vilis Egle, pārsteiguma balvas dāvinātājs, un Aloizs Kalvāns ar izvilkto mazāko zutiti un iegūto pārsteiguma balvu. J. Liģera uzņ.

BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJU SANĀKSME FILADELFIJĀ

Pasaules brīvības cīnītāju 12. gada dienas atzīmēšanas gods šogad piekritis Filadelfijai. Tradicionālā demonstrācija, piedaloties apspiesto tautu locekļiem kā goda prezidijā, tā skatītājos, notika pirmdien, š. g. 2. jūlijā, plkst. 12, Neatkarības laukumā Dažas oficiālās iestādes Filadelfijā bija pat izkārušas karogus. Pasaules brīvības cīnītāju dienās aktīvi piedalās 45 apspiesto tautu un šo tautu brīvības centieniem simpātizējošo aprindu organizācijas un kādas 25 vietējās organizācijas. No latviešu trimdinieku organizācijām piedalās Komiteja Latvijas brīvībai, Amerikas Latviešu apvienība, Brīvās pasaules latviešu apvienība un Baltijas juristu biedrība. Filadelfijas latviešu organizāciju un draudžu sadarbības centrs, kaut gan lūgts oficiāli piedalīties, par nožēlu, savu pārstāvi nebija varējis atsūtīt, un tā šejienes vietējās organizācijās latvieši „nefigurēja". Žēl!

Pasaules brīvības cīnītāju dienas demonstrācijā piedalījās arī lietuvieši, igauņi, poļi, ungāri, albāņi, čechoslovāki, bulgāri, rumāņi. Tiem pievienojās kubieši ar savu karogu, tālāk korejieši un arī ķīnieši.

Līdz ar Eiropas brīvības komiteju no Ņujorkas bija ieradušies Komitejas Latvijas brīvībai locekļi Alfrēds Bērziņš un Vilis Hāzners, bet no Vašingtonas Dr. B. Abers. ALA'u reprezentēja pr-ža vietn. L. Bērziņš kopā ar kundzi tautas tērpā (vienīgā latviete tautas tērpā!) un dēlu. Ieradušies bija arī Sv. Jāņa draudzes priekšnieks V. Zants, rakstnieka Jonāsa Miesnieka kundze un vēl kādi 3—4 tautieši. Savas valsts sarkanbaltsarkanā karoga šai mazajai latviešu skatītāju saujiņai nebija un tā pazuda vispārējā pūlī, pretēji lietuviešiem, poļiem un kubiešiem, kas pulcējās ap savas neatkarīgās valsts krāsām. Nebija ieradies arī neviens latviešu garīdznieku pārstāvis . . .

Akta runās un arī svētbrīža ievados, kā arī skaņu lentē ierunāta Rietumberlīnes galvas vēstījumā īpaši uzsvērti brīvības un tautas pašnoteikšanās tiesību pamatprincipi un nepieciešamība un vajadzība šos principus ievērot un piepildīt. Latviešu trimdiniekiem runās skartie atzinumi un ideāli tik tuvi, ka liekas nākuši no paša sirds . . . Zīmīgi, ka kāds runātājs īpaši norādīja, ka var gan rasties un pastāvēt dažādi ieskati, bet paši brīvības un tautu pašnoteikšanās principi paliek negrozīti un negrozāmi. Eiropas brīvības komitejas prezidents Ričardsons pat atkārtoti norādīja, ka apspiesto tautu atbrīvošana nav ne novilcināma, ne atliekama, bet ka šis lielais uzdevums jāveic jau šinī pašā paaudzē. — Starptautiskās palīdzības komitejas prezidents Heuvels (William van den Heuvel) atzina, ka katrs (politiskais) bēglis no austrumu pasaules zemēm ir brīvības cīnītājs. Bez tam vēl runāja Ungārijas bijušais premjērs Nadžs, Kubas revolūcionārās padomes prezidents Kardona, bet no Filadelfijas Goldmans (William Goldman). — Ar garāku vēstījumu Brīvības cīnītāju dienas demonstrācijas dalībniekus sveica bijušais ASV prezidents Eizenhauers. — Pasaules brīvības cīnītāju dienas sanāksmi kuplināja Filadelfijas policijas un ugunsdzēsēju orķestri, atskaņojot gadījumam piemērotus gabalus, kā arī poļu tautas deju kopa, nodejojot „saules koka" deju zem brīvās Polijas sarkanbaltajām krāsām. Demonstrācijas aktā teiktās runas uzņēma skaņu lentēs un tās paredzētas izmantot „Brīvās Eiropas" un „Amerikas Balss" raidījumos.

Te jāpiezīmē, ka pasaulē apspiesto tautu locekļu kopskaits šai laikā sniedzas pāri 1 biljonam. Eiropas brīvības komiteju pārstāv deviņas brīvības komiteju pārņemtās valstis ar vairāk kā 150 miljoniem iedzīvotāju. Daudzējādā ziņā aizgājušā Pasaules brīvības cīnītāju dienas demonstrācija iezīmējas kā pārbaude brīvības ideāliem un reizē arī kā „barometrs" dažādiem ieskatiem un dažādai nostājai. Turklāt par vietējo trimdinieku stāju te radies ne sevišķi glaimojošs iespaids.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

15. jūlijā, plkst. 11 no rīta — Saulainē — Saulaines 10 gadu darbības atceres svētbrīdis. Korāļus pavadīs latviešu tauŗu orķestris.

22. jūlijā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

22. jūlijā, plkst. 11 no rīta svētbrīdis Saulainē.

29. jūlijā, plkst. 11 no rīta svētbrīdis Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave

15. jūlijā, plkst. 2,30 p. p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā.

22. jūlijā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Traulmš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

15. jūlijā, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums. Prāvests A. Skrodelis un dr. māc. J. Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

Dievkalpojums ar amata nozīmes pasniegšanu draudzes priekšniekam

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria

15. jūlijā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes padomes sēde.

22. jūlijā, plkst. 5 p. p. dievkalpojums.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

22. jūlijā, plkst. 3 p. p.

MONTREALĀ

Māc. A. Voitkus, 5438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Preshiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatevr ielu stūrī.

15. jūlijā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē dievkalpojums ar prāv. Dr. V. Sandera, no Vācijas, piedalīšanos.

29. jūlijā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē dievkalpojums.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.